

Årsredovisning

2017



Trygg vardag för alla värmlänningar



Länsförsäkringar Värmland är ett kundägt bolag. Vi som jobbar i bolaget kör på samma vägar som våra kunder, handlar i samma affärer och upplever samma väder. Vi tror att närhet mellan människor skapar trygghet, tillit och trivsel. Vi tror också att vår närhet till kunderna gör att vi enkelt sätter oss in i deras vardagsekonomi och därmed kan erbjuda snabb och smidig skadeservice om något händer. Det tycker vi är viktigt för att upprätthålla goda relationer till våra kunder i livets alla situationer.

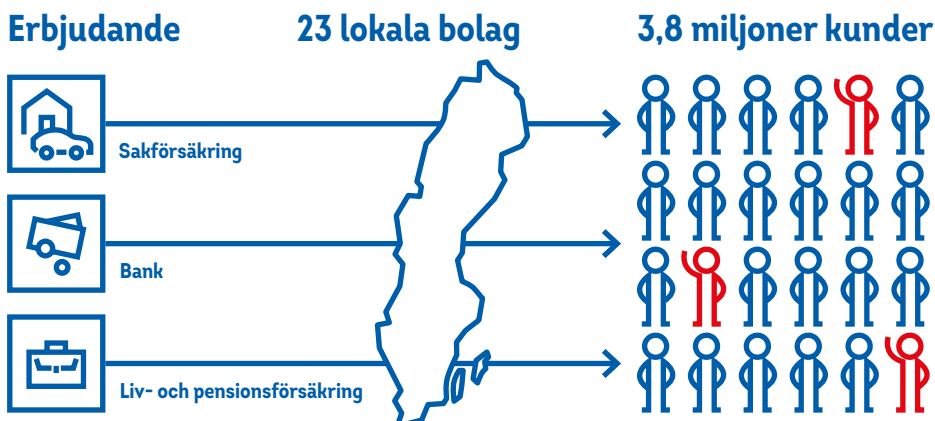
Men att vara kundägda innebär mer än så. Vi har också ett starkt och genuint engagemang i den lokala gemenskapen. Med våra samhällsstärkande insatser, vi sponsrar bland annat över 100 värmländska föreningar, vill vi skapa möjligheter till en positiv, aktiv och trygg vardag för alla värmlänningar.

I år, 2018, har vi försett värmlänningarna med närproducerad trygghet i 175 år – det lovar vi att fortsätta med!

Om länsförsäkringsgruppen

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB, som är bankens moderbolag. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna och kundägandets principer utmärker även bankverksamheten.

Genom respektive länsförsäkringsbolag får kunderna ett helhetserbjudande inom bank, försäkring och fastighetsförmedling. Utgångspunkten är den lokala närvaron och förankringen – erfarenheten visar att lokal beslutskraft, kombinerad med gemensam förvaltning och affärsutveckling, skapar ett mervärde för kunderna. Grundläggande är också en långsiktig omsorg om kundernas trygghet: Det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är därför det primära uppdraget. Länsförsäkringsgruppen har mer än 3,8 miljoner kunder och cirka 6 400 medarbetare.



Innehåll

Inledning

- 4 Vd har ordet
- 6 Ordförande avrundar

Verksamheten

- 7 Vision & mål
- 8 Det hände 2017
- 10 Samverkan
- 12 Förvaltningsberättelse
inkl hållbarhetsrapport

Finansiella rapporter

- 19 Femårsöversikt för koncernen
- 20 Resultaträkning
- 21 Resultatanalys moderbolag
- 22 Balansräkning
- 24 Förändring i eget kapital
- 25 Kassaflödesanalys
- 26 Noter
- 44 Underskrifter
- 45 Revisionsberättelse

Bolagsstyrning

- 48 Bolagsstyrningsrapport
- 51 Fullmäktige
- 52 Styrelse
- 54 Företagsledning

Övrig information

- 55 Medarbetare
- 57 Ordlista

Bolagsstämma 2018

Ordinarie bolagsstämma hålls på Scandic Winn i Karlstad den 27 april klockan 15.30.

Fotografer:

Sid 3, 11, 15, 58 - Röda rummet
Sid 6 - Therese Håkansson
Sid 8 - Make my day, Martin Ström
Sid 4, 8, 14, 18, 28, 33, 35, 36, 47,
52-55 - Jeanette Dahlström



Vd har ordet Länsförsäkringar Värmland finns nära och hjälper kunderna till en trygg och enklare vardag. Vi uttrycker det så här i vår affärsidé: Vi ska se och lösa våra kunders behov inom bank, försäkring och fastighetsförmedling i Värmland. Våra ägare är våra kunder och vi agerar alltid för deras bästa.

Vd sammanfattar 2017

Tillsammans – mot mål och vision

Att ha kunderna som ägare och uppdragsgivare utmanar, skapar stolthet och skiljer oss från andra. Det ställer krav på vårt agerande – vi känner ansvar och ett genuint engagemang och det är självklart att de beslut vi fattar ska resultera i kundnytta. Ett starkt Värmland i utveckling är viktigt för oss. Vi ska bidra till, och värnar om, invånarnas och näringslivets trygghet. Vi arbetar för hela Värmland och gör skillnad. Vår vision är att tillsammans skapa trygghet och en enklare vardag i Värmland. Vi vill vara den ledande finansiella partnern.

Under 2017 har vi gjort en omfattande bolagsanalys. Den visar vårt aktuella marknadsläge, våra styrkor, utvecklingsmöjligheter och framtida utmaningar. Med analysen som grund har en ny strategisk plattform arbetats fram. Den innehåller vår vision, affärsidé, värderingar, övergripande mål och framgångsfaktorer. I arbetet har styrelse, ledning, gruppchefer, fackligt förtroendevalda och medarbetare involverats. I samband med detta har organisatoriska

förändringar genomförts för att säkerställa att vi står rustade inför de utmaningar vi möter i framtiden, både på marknadssidan men också utifrån nya regelkrav.

Vi är ett företag i ständig utveckling och det ställer krav på organisationen och människorna i den. Vår omvärld förändras i snabb takt och med örat mot marken ska vi känna in och anpassa oss till det nya samtidigt som vi förser marknaden med de tjänster vi har i dag. På en konkurrensutsatt marknad, där vare sig produkter, tjänster eller priser skiljer sig nämnvärt mellan olika företag, gäller det att definiera och lyfta det unika med Länsförsäkringar Värmland. Att vi ägs av våra kunder, att vi finns nära i både med och motgång, bedriver ett aktivt skadeförebyggande arbete och stöttar projekt för trygghet och föreningsliv i vårt lokala samhälle, uppskattas av våra kunder.

Lika viktigt är vårt bemötande och vilken känsla vi förmedlar oavsett var kunden möter oss – på kontoret, i telefonen eller digitalt. Vi vill ta hand om våra kunder på bästa sätt och vinna deras förtroende. Det

är glädjande att vi återigen har väldigt nöjda kunder när Svenskt Kvalitetsindex gör sin mätning och att vi också får höga betyg i vår egen regionala kundundersökning.

Kundnöjdheten återspeglar den kompetens och det engagemang som finns hos våra medarbetare, det tillför kundvärde. Våra värdeord, Nära, Engagerade, Enkla och Tillsammans, lever vi med varje dag.

Årets resultat

För 2017 redovisar Länsförsäkringar Värmland ett resultat över uppsatt mål. Det försäkringstekniska resultatet blev 35,8 Mkr före det att styrelsen beslutat avsätta 30 Mkr till återbäring 2019, 5,8 Mkr efter avsättning. I resultatet har styrelsen beslutat ändra principen för hur det nya sakförsäkringssystemet EttSAK ska kostnadsföras, vilket lett till en ökad driftskostnad av engångskaraktär om 12,9 Mkr.

Både bank och liv visar positivt resultat och det tekniska resultatet inklusive förmedlad affär blev 9,3 Mkr. Volymtillväxt i banken var 904 Mkr och den totala volymen uppgår till 6 Mdr. Vår livaffär har haft en premieinkomst om 109 Mkr.

Värdeutvecklingen på placeringskapitalet blev 4,7 procent. I utfallet ingår vår andel av Länsförsäkringar AB med värdeutveckling 10,3 procent, vilket betyder 48,3 Mkr.

Koncernens resultat före bokslutsdispositioner och skatt, och efter avsättning till återbäring blev 127,5 Mkr, efter det att 33,7 Mkr dragits av som länsbonus.

Vi har 101 000 unika kunder i bolaget inom försäkring, bank och liv, 86 500 av dessa är försäkringskunder, motor och övrig SAK. Vi har haft tillväxt både i antalet kunder och i premiebestånd. Den starka tillväxten i banken har lett till att vi väljer att fortsätta satsa i den 2023-plan som beslutats för vår bankverksamhet. Extra roligt är också att vi funnit en bra lokal för vår verksamhet i Arvika.

Återbäring

Bolaget har under många år haft starka resultat och styrelsen har beslutat att avsätta 30 Mkr för återbäring. Målsättningen är att 2018 års resultat ska tillåta avsättning och att den sammanlagda summan betalas ut 2019. Avsättningen görs över två år med hänsyn tagen till kostnader och administration men också för att säkerställa att vi följer regelverk och riktlinjer. LFAB har utvecklat ett tekniskt stöd som kommer att användas. Att kunna ge återbäring är ett utmärkt sätt att understryka att vi är ett kundägt bolag.

” Tillsammans skapar vi trygghet och en enklare vardag i Värmland

Skadekostnader

Skadeåret kännetecknas av att det följt budgeterat utfall. Vi har under året hanterat 26 000 skador och endast haft en egenomsskada över vårt självbehåll. Vi ser ett ökat antal skador på tunga fordon och bevakar utvecklingen inom detta område.

Det skadeförebyggande arbetet är viktigt och prioriterat. Vi deltar på många sätt för att bidra till ett tryggare Värmland. Varje brand- och vattenskada innebär stor miljöpåverkan och att förebygga skador är därför vårt viktigaste miljöarbete, förutom att också ställa krav på våra samarbetspartners och entreprenörer att värna miljön på olika sätt.

Jag är stolt över att vi, i början av 2018, var första länsförsäkringsbolag som miljöcertifierades enligt ny ISO-standard. Håll-

barhetsarbetet är viktigt för oss och ett av våra fokusområden de kommande åren. Från och med i år finns vår hållbarhetsrapport med som en del av årsredovisningen.

Framtid – vår omvärld

Bolagets utveckling har varit positiv under det gångna året. Det betyder inte att vi står utan utmaningar. Personbilsmarknaden är i stark förändring och efter många år av tillväxt tappar vi nu kunder i detta segment. Digitaliseringen är en möjlighet men också ett hot. Kunden vill välja var, när och hur bank- och försäkringsärenden ska göras och

det ställer krav på processer, teknik och produkter. Regelverken ställer krav på förändringar av bankers och försäkringsbolags processer, produkter och affärsmodeller. Framåt ser vi att vi kommer fortsätta rusta oss för att arbeta och leda i förändring.

Jag ser med spänning fram emot 2018, vårt jubileumsår. Då har bolaget arbetat med närproducerad trygghet i 175 år. Det kommer vi att fira tillsammans med våra ägare och kunder hela året, i hela Värmland.

Avslutningsvis vill jag framföra ett varmt tack för det vänliga mottagande styrelse, medarbetare och förtroendevalda gett mig sedan jag tillträdde, för det engagemang alla medarbetare visat under det gångna året och till våra kunder som ger oss förtroendet att skapa trygghet och nya möjligheter i deras vardag.

Karlstad den 1 mars 2018



Ulrika Obstfelder Petersson
Vd, Länsförsäkringar Värmland



” Jag har ett stort förtroende för att både vd och nya ordförande ska ta bolaget vidare in i framtiden. Bolaget är i ett gott skick och väl medvetet om de utmaningar som finns framåt.

”Trevligt, ansvarsfullt och lärorikt”

Ordförande avrundar Året var 2003 och den då 55-årige Patrik Sandin blev Länsförsäkringar Värmlands nya styrelseordförande, efter 10 år som styrelseledamot. Den 27 april lämnar han rollen, som för honom har inneburit både nya kunskaper och ett ärofyllt ansvar.

När Patrik Sandin fick valberedningens förfrågan om att tillträda som ordförande var hans ja lika självklart som det sedan skulle bli nästkommande 15 år, där vi nu befinner oss.

– När jag tillträdde ägde jag ett familjeföretag som jag började arbeta på efter studier i USA och fullgjord militärtjänstgöring. Då hade jag väl egentligen inte större försäkringskunskaper än en ”vanlig” försäkringstagare, säger Patrik.

Patrik blickar tillbaka på sin ordförandetid och använder orden trevligt, ansvarsfullt och lärorikt när han beskriver den.

– Det är ju en stor verksamhet som vi tillsammans bedriver och det har minst sagt varit spännande att följa bolagets utveckling, för det har ju hänt en del.

Patrik syftar på flera händelser i bolagets 175-åriga historia. När han tillträdde som

vice ordförande 1993 befann sig bolaget i en ekonomisk kris, men med hjälp av effektiviseringar och stringent kostnadskontroll tog sig bolaget sakta men säkert upp på fötter igen och kan nu, enligt Patrik, kalla sig för ett välmående bolag.

– Stora förändringar har skett, inte minst i regelverken. När jag började fanns till exempel varken compliance eller riskkontroll. Men det är nog bara att gilla läget, för fler förändringar kommer. Inte minst när det kommer till digitaliseringen, det är en ny brytningspunkt som branschen genomgår och om man försöker bromsa så tror jag tyvärr att man löper en stor risk att bli överkörd.

Återbäringens tid är nu

I samband med ett styrelsemöte i januari fattades beslut kring avsättning för åter-

bäring 2019. Något som inte har ägt rum så länge Patrik har besuttit ordförandetiteln.

– Återbäring har varit ett diskussionsämne vid flertalet tillfällen de senaste åren och bland annat så har regelverksfrågor gjort att vi har behövt skjuta på det. Men nu har vi, tack vare bra resultat från 2017, möjligheten att avsätta för återbäring, säger Patrik och fortsätter:

– Det kommer förhoppningsvis innebära att det faktum att vi är kundägda får en ännu större betydelse i Värmland. Jag har svårt att tro något annat än att det kommer att påverka våra marknadsandelar positivt de kommande åren.

Framtidens utmaningar

Det är med en trygg hand som Patrik Sandin lämnar över stafettpippen på bolagsstämman och han öppnar därmed upp för mer tid åt livet som pensionär, där en och annan resa är inkluderad.

– Det känns bra. Jag har ett stort förtroende för att både vd och ny ordförande ska ta bolaget vidare in i framtiden. Bolaget är i ett gott skick och väl medvetet om de utmaningar som finns framåt, avrundar Patrik Sandin.

Tillsammans mot 2018/2020

Här kan du ta del av Länsförsäkringar Värmlands affärsidé, vision, värdeord och våra övergripande mål. Vi affärsplanerar övergripande utifrån ett treårsperspektiv som vi sedan bryter ned till mer detaljerade ettårsplaner med mätbara mål och aktiviteter för våra olika avdelningar.

Målet är att alla medarbetare ska känna sig involverade, informerade och engagerade så att vi arbetar tillsammans och gör skillnad för våra kunder.

Vår affärsidé

Vi ska se och lösa våra kunders behov inom bank, försäkring och fastighetsförmedling i Värmland. Våra ägare är våra kunder och vi agerar alltid för deras bästa.

Vår vision

Tillsammans skapar vi trygghet och en enklare vardag i Värmland. Vi är den ledande finansiella partnern.

Våra värdeord

NÄRA

Vi börjar och slutar med kunden

Att börja och sluta med kunden är att alltid reflektera och agera ur ett kundperspektiv i sitt arbete. Det vi gör ska gynna kunderna, direkt eller indirekt.

Att sätta kunden främst kan låta som en klyscha. Det är det inte för oss. Vi menar allvar och agerar därefter.

ENKLA

Vi är smidiga och begripliga

För att i alla kundmöten skapa det bästa kundvärdet är det centralt att kunderna uppfattar oss som okomplicerade, obyråkratiska och enkla att förstå. Det vi säger står vi för och det vi lovar genomför vi.

Kundupplevelsen oavsett kanal bygger ett förtroende och en trygghet i att vara i goda händer där vi är på kundens sida.

ENGAGERADE

Vi gör det lilla extra

I vår bransch erbjuder konkurrenterna liknande produkter och tjänster. Erbjudandet är dessutom omfattande och komplext för kunderna att greppa i detalj. Hur vi levererar tjänster blir därför minst lika viktigt som vilka tjänster vi erbjuder.

Vårt engagemang för ett större kundvärde gör hela skillnaden.

TILLSAMMANS

1+1 kan bli mer än 2

För att klara framtidens utmaningar ska vi på Länsförsäkringar Värmland arbeta tillsammans över avdelningsgränser och med våra kunder och samarbetspartners.

Vi har alla ett gemensamt ansvar för att bidra till företagets långsiktiga lönsamhet genom att verka för att vi får fler kunder och behåller de kunder vi har. Vi ska också aktivt arbeta med skadeförebygg i vardagen.

Övergripande mål 2018-2020

Tillväxt och lönsamhet

Vi har tillväxt och långsiktig lönsamhet.

Kund

Världens bästa kundmöte.

Medarbetare

Vi har kompetenta och engagerade medarbetare som tillsammans gör skillnad.

Hållbarhet, CSR och varumärket

Vi bidrar till en attraktiv region.

Interna processer

Vi arbetar effektivt och är i ständig utveckling.



Det hände 2017



Januari

Vi fick ett toppbetyg av våra kunder i vår kundundersökning. Nio av tio av våra kunder ger våra skadereglerare högsta betyg efter att de varit i telefonkontakt med oss.



Februari

Vår skadeförebyggande aktivitet "Brandkollen" gjorde succé i Värmland under februari. Filmen, med våra skådespelande medarbetare, visades frekvent i TV och i sociala medier. Cirka 3 000 värmlänningar tog del av vårt frågeformulär "Brandkollen" om hur man får ett brandsäkrare hem.



Mars

Vi hade en uppskattad hussäljarskola för våra kunder tillsammans med Länsförsäkringar Fastighetsförmedling. Våra mäklare och bankrådgivare berättade om allt som kan tänkas ha med en husförsäljning att göra.



Juli

Med en somrig bild på dottern Sigrid vid Frykens Pärla tog Sara Elfgren i Lysvik hem vinsten, en weekend på Selma Spa, i vår fototävling #jagälskarvärmland på Instagram.



Augusti

I augusti utvecklade vi vårt rabattsystem GuldKund, som ger våra privatkunder 20 procent i rabatt på sina försäkringar, med ännu fler fina förmåner.



September

På matfestivalen Smaka på Värmland fick årets pristagare Bibbi Kringlund, Kulinarika – Mat&Vinbyrån ta emot vårt och LRF Konsults pris som årets matentreprenör i Värmland 2017.



April

Vi fanns på plats på Bomässan i Arvika. Där gav våra medarbetare från kontoret i Arvika tips och råd om bank och försäkring.



Maj

I maj tillträdde vår nya vd, Ulrika Obstfelder Petersson.



Juni

I juni tog den värmländska underhållaren Malte Hallquist ton tillsammans med vår personal på kontoret i Sunne. Med 162 000 visningar på Facebook blev låten om att Länsförsäkringars kunder äger sin bank en riktig sommarhit.



Oktober

Den 17 oktober gjorde vi värmlänningarna synligare genom att tillsammans dela ut 5 000 reflexer på ett 20-tal platser runtom i Värmland.

November

Enligt Svenskt kvalitetsindex har Länsförsäkringar de mest nöjda bankkunderna i Sverige, både privatpersoner och företagare. Som ett kundägt bolag kan man inte få ett bättre betyg.



December

Länsförsäkringsgruppen utsågs till Årets idrottssponsor av tidningen Sport & Affärer. Under 2017 har Länsförsäkringar Värmland sponsrat över 110 olika idrottsföreningar runtom i hela Värmland på olika nivåer. Vi vill bidra till ett föreningsliv där idrott är, och ska vara, för alla.

Samverkan som stärker Länsförsäkringar Värmland

Länsförsäkringar Värmland äger tillsammans med de övriga länsförsäkringsbolagen Länsförsäkringar AB, med kontor i Stockholm. Inom bank och försäkring finns påtagliga stordriftsfördelar och länsförsäkringsbolagen har valt att samla dessa resurser i Länsförsäkringar AB. För våra kunder är vi alltid lika lokala - Länsförsäkringar Värmland har alltid kundkontakterna här i länet, men i Länsförsäkringar AB bedrivs affärsverksamhet och service- och utvecklingsarbete inom till exempel liv- och fondförsäkring, bank, fondförvaltning, IT, återförsäkring, djurförsäkring och hälsaförsäkring. Länsförsäkringar ABs uppgift är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader.

1. Aktieinnehav i Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar Värmland äger 2,24 procent av aktiekapitalet i Länsförsäkringar AB. Aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB inräknas i Länsförsäkringars Värmlands kon-
solideringskapital.

2. Styrfunktion i varumärket

Styrkan i Länsförsäkringars varumärke är resultatet av ett varumärkes- och värderingsarbete som varit konsekvent och långsiktigt. Varumärket är ett sätt att leva och uppträda i kontakt med kunderna och med det lokala samhället i övrigt. Varumärket är fortsatt mycket starkt i relation till konkurrenternas inom branschen för bank, försäkring och pension.

Kantar Sifos anseendeundersökning 2017 visar att Länsförsäkringar har det sjätte högsta anseendet av alla svenska företag - en lista som toppas av Volvo och Ikea. Länsförsäkringar har också under många år legat högt upp när Svenskt Kvalitetsindex redovisar hur nöjda kunderna är med sin bank och sitt försäkringsbolag - den senaste mätningen visade landets högsta kundnöjdhet inom både bank, försäkring och fastighetsförmedling.

3. Liv- och pensionsförsäkring

Länsförsäkringar Fondliv är länsförsäkringsgruppens fondförsäkringsbolag och dotterbolag till Länsförsäkringar AB. Bolaget erbjuder pensionssparande främst inom tjänstepension. Länsförsäkringar Fondlivs produkter distribueras via länsförsäkringsbolagen, franchise och oberoende försäkringsförmedlare. Kunderna erbjuds fondförvaltning, garantiförvaltning och

riskförsäkring inom personriskområdet.

Länsförsäkringars fondutbud består av 39 fonder med eget varumärke och 49 externa fonder. Fonderna under eget varumärke finns inom Länsförsäkringars eget fondbolag och förvaltas till stora delar av externa förvaltare. Fondlivbolaget förvaltar 128 mdr åt liv- och pensionsförsäkringskunderna.

Länsförsäkringar Liv, som är stängt för nyteckning, förvaltar traditionell livförsäkring som är tecknad före stängningen 2011. Länsförsäkringar Liv förvaltar traditionell livförsäkring åt sina kunder i fyra bestånd; Nya Trad, Gamla Trad, Nya Världen och Försäkrad Pension. Kunder med försäkringar i Gamla Trad har sedan 2013 möjlighet att villkorsändra befintliga försäkringar till Nya Trad.

4. Bankverksamhet

Länsförsäkringar Bank grundades 1996 och är idag Sveriges femte största retailbank. Bankverksamheten bedrivs enbart i Sverige och marknadspositionen fortsätter att stärkas kontinuerligt. Strategin är att erbjuda banktjänster till länsförsäkringsgruppens kunder och utgår från Länsförsäkringars starka varumärke och den lokala förankringen. Målet är att med en låg risk ha en fortsatt god tillväxt i volymer och lönsamhet, de mest nöjda kunderna och fler kunder som har både bank och försäkring hos Länsförsäkringar.

Länsförsäkringar har enligt Svenskt Kvalitetsindex Sveriges mest nöjda bankkunder på privatmarknaden, en utmärkelse Länsförsäkringar har fått tolv gånger de senaste fjorton åren. Länsförsäkringar Bank har också de mest nöjda företagskunderna,

bolånekunderna och företagskunderna för fastighetslån.

5. Djur- och gräddförsäkring

Agria Djurförsäkring är Länsförsäkringars specialistbolag för djur- och gräddförsäkring och är marknadsledande i Sverige. Agria är ett renodlat specialistbolag för djurförsäkring och har med stöd av kärnvärden som specialistkunskap, djurvänlighet och empati byggt ett mycket starkt dottervarumärke till Länsförsäkringar. Agria har ett nära samarbete med flera djurägarorganisationer. Verksamheten växer sig även allt starkare på marknader utanför Sverige. Under 2017 inleddes ett samarbete med franska kennelklubben. Verksamheten startar under våren 2018 med kontor i Paris.

6. Hälsa

Affärsområde Hälsa inom Länsförsäkringar AB driver produkt- och affärsutvecklingen inom det växande sjukvårds- och grupp-försäkringsområdet, mot såväl företags- som privatsegmentet. Bland erbjudandena som utvecklas finns produkter som liv-, sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkring, samt bolåneskyddet Bo kvar.

Länsförsäkringar försäkrar mer än vart tredje företag i Sverige och erbjuder en sjukvårdsförsäkring som ger företagen och deras medarbetare tillgång till ett antal förebyggande hälso-tjänster. På så sätt hoppas vi kunna bidra till bättre hälsa. Bolåneskyddet är ett viktigt sätt att bidra till våra strategiska bolånekunders ekonomiska trygghet.

7. Stabil återförsäkring till lägre kostnad

Alla försäkringsbolag har behov av att skydda sin verksamhet mot kostnader för stora enskilda skador och naturkatastrofer. Oftast vänder sig ett försäkringsbolag till speciella återförsäkringsbolag på den internationella marknaden för att försäkra en del av sina risker. Inom länsförsäkringsgruppen har bolagen en naturlig möjlighet att dela riskerna mellan sig.

Länsförsäkringar Värmland betalar årligen in en återförsäkringspremie till Länsförsäkringar Sak. Premien baseras bland annat på exponering och skadehistorik, men också på hur stort så kallat självbehåll bolaget väljer. Självbehållet kan jämföras med den självrisk som privatpersoner och företag betalar inom skadeförsäkring.

Genom gemensam upphandling och intern återförsäkring behålls den största delen av återförsäkringspremien inom länsförsäkringsgruppen och kostnaderna för externa återförsäkrare blir mindre och stabila, något som gynnar Länsförsäkringar Värmlands kunder.

8. Övrig samverkan

Förutom den samverkan som sker genom Länsförsäkringar AB så direktäger de 23 länsförsäkringsbolagen, tillsammans med berörda affärsenheter inom Länsförsäkringar AB, även Länsförsäkringar Fastighetsförmedling och Länsförsäkringar Mäklarservice. I dessa båda bolag deltar Länsförsäkringar Värmland med ägarandelarna 3,7 respektive 4 procent.

Länsförsäkringar Fastighetsförmedling utgör en viktig säljkanal för Länsförsäkringar Värmland och Länsförsäkringar Mäklar-service samordnar erbjudandet gentemot försäkringsförmedlarna.

9. Gemensam utveckling

En av Länsförsäkringar ABs uppgifter är att driva länsförsäkringsgruppens gemensamma utvecklingsarbete i syfte att stärka länsförsäkringsbolagens konkurrenskraft och öka värdet för kunderna.

Utveckling av kundmötesplatserna

Arbetet med att utveckla kundmötesplatserna fokuserades under 2017 på fyra områden; kundbearbetning och paketering, effektivisering och förenkling av processer, arbetssätt och bemötande i skadekundmötet samt digitalisering och kanalsamverkan. Förflyttningsarbetet sker genom kunddialog och syftar till att genom kundens hela livscykel erbjuda paketerade lösningar.

Under 2017 har ett verktyg för proaktiv och automatiserad kundbearbetning

etablerats som gör det möjligt att ge relevanta erbjudanden i rätt kanal vid rätt tillfälle. Marknadsbearbetningen har också underlättats genom aktivt arbete med kundvårdsprogram och genom att Länsförsäkringars webbplats förbättrats vad gäller stöd för lokala marknadskampanjer. Hanteringen av återbäring till kunderna har också effektiviserats.

Processer har förenklats och effektiviserats genom ökad automatisering och genom förbättrade kundmöten. En lösning för att kund och rådgivare ska kunna dela information över internet har utvecklats och börjar användas under 2018. Behovsguider har vidareutvecklats för att identifiera kundens behov och ge relevanta erbjudanden. Arbetssätt och verktyg som används i kundmötet utvecklas för att säkra att nya lagstiftnings- och regelverkskrav uppfylls.

Skadekundmöten som utgår från kundens situation och behov med en smidig och snabb hantering är ett fokusområde. Informationen på webbplatsen har förbättrats under året och nu finns skadeguider för hantering och flöde av volymskador finns, bland annat för att göra det enklare för kunderna att använda självbetjäningstjänsterna. Det är nu också möjligt att anmäla en motorskada i appen.

För att underlätta hantering av ett skadeärende pågår försök med att använda den meddelandefunktion som finns på Mina sidor för att kommunicera med kunden på ett säkert och effektivt sätt. Utifrån kundernas upplevelser av hanteringen kommer arbetet att drivas vidare under 2018.

Digitalisering och kanalsamverkan ska göra det möjligt för kunderna att alltid kunna komma i kontakt med Länsförsäkringar, på den mötesplats kunden själv väljer. Ett lösningsförslag har tagits fram och arbetet med den samlade förflyttningen ska nu inledas. Under 2017 har flera förbättringar

införts, till exempel möjligheten att chatta med Länsförsäkringar.

Utvecklingen av Mina sidor och appen har fortsatt under 2017 med många nya funktioner för kunderna. Exempel är förbättrat betalningsflöde, tydligare kontohistorik och förbättrad hantering av bankkort.

En väsentlig förflyttning har skett inom motorförsäkringsområdet, det är nu möjligt att hantera försäkringen i de digitala kanalerna vad gäller teckning, skadeanmälan, ändring av betalningssätt och körsträcka samt köp av tilläggsförsäkringar.

Arbetet med ett modernare systemstöd för hantering av försäkringsprodukter fortsätter intensivt. Det berör boende, båt, rese- och olycksfallsförsäkringar och är ett viktigt steg för att förenkla kunderbjudandet, men också för att kunna erbjuda fler digitala tjänster. Det nya systemstödet börjar användas under 2018.

Motsvarande förenklingar av produkter och erbjudanden görs också för företags- och lantbruksförsäkringar. Syftet är att förbereda en kommande förflyttning till det nya systemstödet och att möjliggöra fler digitala tjänster och digital distribution.

Inom Motor sker mycket utvecklingsarbete. En ny tariff för försäkring av tunga lastbilar har införts. För motorförsäkringar har en översyn av prissättning av personbil genomförts.

Två projekt har drivits under året för att förbättra möjligheterna till analys av sakför-säkringsaffären.

Under året har en ny produkt som vänder sig till nystartade företag lanserats; Starta företagsförsäkring som är en prova-på-försäkring med brett skydd som gäller i 6 månader och tecknas på internet.

Under 2017 bedrevs arbete för anpassning till de nya regelverken Dataskyddsförordningen (GDPR) och Försäkringsdistributionsdirektivet (IDD).



Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Värmland avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för 2017, bolagets 175:e verksamhetsår.

Premieinkomst: 669 Mkr

+4%

Affärsvolym Bank: 5 977 Mkr

+18%

Totalkostnadsprocent:

94%

Verksamhet

Länsförsäkringar Värmland har sitt verksamhetsområde i Värmlands län. Bolaget erbjuder företag, skogs- och lantbruk samt privatpersoner skade- och livförsäkringar och banktjänster. Bolaget är marknadsledande på ett flertal områden. Bolaget är även delaktig i olika gemensamma återförsäkringsaffärer inom länsförsäkringsgruppen och i sockenbolagen.

Förutom verksamhet där Länsförsäkringar Värmland har egen koncession erbjuder bolaget försäkring inom livförsäkringsområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och kreditkvalitén.

Organisation och struktur

Länsförsäkringar Värmland ingår som ett av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag i länsförsäkringsgruppen. Gemensamt äger gruppen Länsförsäkringar AB varav Länsförsäkringar Värmlands andel är 2,24 procent. Länsförsäkringar Värmland är ett kundägt skadeförsäkringsbolag, vilket betyder att ägarna utgörs av bolagets skadeförsäkringstagare.

Dessa har inflytande över verksamheten och väljer fullmäktigeledamöter som ska företräda dem på bolagsstämman. Bolagsstämman utser bolagets styrelse som består av sex ledamöter. Därutöver ingår verkställande direktör och två personalrepresentanter i styrelsen.

Hållbarhetsrapport 2017

Länsförsäkringar Värmlands affärsidé utgår ifrån kunden med målsättningen att skapa trygghet. Vi ska se och lösa våra kunders behov inom bank, försäkring och fastighetsförmedling i Värmland.

För Länsförsäkringar Värmland är hållbarhet inte något nytt, utan ett långsiktigt och bestående engagemang som har funnits med sedan bolaget grundades 1843.

Grundtanken har alltid varit densamma, att skapa trygghet för kunderna. Kundnyttan är ledstjärnan i bolaget. Frågor om ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet har för Länsförsäkringar alltid varit en naturlig del av verksamheten. Det finns ett tydligt engagemang för att minska risker och skapa trygghet i Värmland.

Våra ägare är våra kunder och vi agerar alltid för deras bästa. Väsentliga hållbarhets- och miljörisker identifieras i samverkan

Tabell I:

Total affärsvolym, skadeförsäkringspremier

Skadeförsäkringspremie (Mkr)	2017	2016
Direkt försäkring		
Premieinkomst	627	605
Mottagen återförsäkring		
Premieinkomst	42	41
Summa	669	646

Tabell II:

Totalaffärsvolym, Liv och bank

Liv och bank (Mkr)	2017	2016
Liv		
Premieinkomst	109	111
Finansiella tjänster		
Bank, inlåning	1 553	1 343
Bank, utlåning	3 884	3 299
Fond, inkl IPS och ISK	540	311
Summa	5 977	5 073

med prioriterade intressenter. Från och med 2018 har en kommunikationsavdelning inrättats i bolaget som också har ansvar för hållbarhetsfrågor, chefen för avdelningen är hållbarhetsansvarig.

Inom ramen för uppgradering av vårt miljöledningssystem till ISO 14001:2015 har en analys av bolagets förutsättningar genomförts där ett antal fokusområden identifierats. Dessa finns med i bolagets affärs- och handlingsplaner för 2018-2020.

Våra intressenter

I samband med uppgraderingen av vårt miljöledningssystem under 2017 gjordes även en intressentanalys av affärsledningen. Våra viktigaste intressenter är kunder tillika ägare, medarbetare, leverantörer och samarbetspartners samt lokalsamhället där vi är verksamma.

Dialog med våra kunder sker dagligen i kundmötet samt i form av kundundersökningar. Kontinuerlig dialog förs med våra medarbetare i samband med utvecklingssamtal och personalundersökningar. Intressentdialogerna kommer att fördjupas under kommande år och då även inkludera fler intressenter.

Viktiga frågor för våra intressenter:

Kunder

- Att vi ger dem trygghet
- Att vi är ansvarstagande och pålitliga
- Att våra investeringar är ansvarsfulla

Medarbetare

- Att vi är en trygg arbetsplats
- Att vi ser efter deras hälsa och säkerhet
- Att bolaget tar ansvar i lokalsamhället
- Att vi tar ansvar för klimat- och miljöpåverkan

Leverantörer och samarbetspartners

- Att bolaget är ansvarstagande och pålitligt
- Att vi tar ansvar i klimat- och miljöfrågor
- Att vi bidrar till ett tryggare lokalsamhälle

Miljö

Länsförsäkringar Värmland tar ett aktivt ansvar för miljön genom ett målinriktat arbete med att minska miljöpåverkan i alla delar av verksamheten. Vår miljöpolicy och våra konkreta insatser bidrar till en hållbar utveckling i Värmland, Sverige och världen.

Polycys och riktlinjer på miljöområdet

Länsförsäkringar Värmland är sedan 2003 miljöcertifierat enligt ISO 14001, vilket innebär att vi hela tiden arbetar för att förbättra vårt miljöarbete i enlighet med vår miljöpolicy. Vårt miljöarbete revideras årligen av extern revisor i syfte att säkerställa att vi arbetar med rätt saker och att vi utvecklar vårt arbetssätt. Vårt nu gällande certifikat är utfärdat av Qualify AB som senast utförde extern revision våren 2017.

Under hösten 2017 genomfördes en intern revision av vårt miljöledningssystem inför uppgradering mot nya ISO 14001:2015. Uppgraderingen av vårt certifikat mot den nya standarden utfördes februari 2018.

Vår miljöpolicy är grunden för miljöarbetet i bolaget och visar på vår inriktning och ambitionsnivå. Vi har fler policys på miljöområdet som beskriver hur vi ska agera: Inköps- och upphandlingspolicy, Resepolicy samt Policy för kapitalförvaltning. Utöver dessa policys har vi flera miljöstyrande riktlinjer i verksamheten.

Miljöpolicy Länsförsäkringar Värmland

Miljöarbetet är integrerat i verksamheten och ska leda till positiv miljöutveckling för oss, våra kunder och vår omvärld.



Miljöpolicy Vi påverkar och vägleder våra kunder, leverantörer och andra intressenter så att de tar största möjliga miljöhänsyn för att inte påverka miljön negativt.

Att ständigt förbättra vårt miljölednings-system och miljöprestanda genom att förebygga skador och att minska våra koldioxidutsläpp är en viktig del av detta. Vi gör det genom att hela tiden förbättra vårt eget agerande för att verka för ett hållbart samhälle och genom att följa de miljölagar och andra bindande krav som ställs på oss.

Vi skyddar miljön genom att minimera våra egna utsläpp av miljöföroreningar och genom att vi ser till att medarbetare inom Länsförsäkringar Värmland hela tiden ökar sin kunskap och förståelse för den miljöpåverkan som Länsförsäkringar Värmlands verksamhet har på människa och natur.

Vi påverkar och vägleder våra kunder, leverantörer och andra intressenter så att de tar största möjliga miljöhänsyn för att inte påverka miljön negativt. Vi samverkar med andra aktörer för att vi vill driva miljöfrågan framåt.

Genom att vi tar vårt miljöansvar och att vi är en ansvarsfull samhällsaktör ökar vi vår konkurrenskraft.

Fokusområden miljö

På ledningens uppdrag gjordes under 2017 en väsentlighetsanalys i syfte att identifiera fokusområden för bolagets fortsatta miljö- och hållbarhetsarbete. Utgångspunkten för denna var betydande miljöaspekter, interna och externa frågor samt olika intressenters krav och förväntningar.

Följande fokusområden identifierades och ligger till grund för miljömåls- och handlingsplaner för 2018:

- Skadeförebyggande arbete för att minska natur-, vatten-, brand- och motorskador.
- Koldioxidutsläpp från den egna verksamheten, tjänsteresor och uppvärmning.

- Breddning av miljöarbetet mot social och ekonomisk hållbarhet.

Skadeförebyggande arbete

Att undvika en skada är alltid en vinst för miljön och kunden. Några exempel på vad en skada kan kosta ur miljösynvinkel:

- En villa som totalförstörs genom brand medför ett utsläpp av cirka 25 ton koldioxid.
- En medelstor vattenskada i bostaden innebär cirka 300 kg i utsläpp av koldioxid.

Vårt skadeförebyggande arbete bidrar till en minskad miljöpåverkan med mindre avfall, kemikalier, energi, material, transporter och andra resurser. Vi ger aktiv information genom media och hemsida om skadeförebyggande åtgärder riktade till allmänheten. Vi erbjuder också skadeförebyggande produkter till förmånliga priser för våra kunder.

Vi har en samverkan inom Länsförsäkringsgruppen kring skadeförebyggande projekt, där vi utbyter erfarenheter och utvecklar metoder tillsammans. Detta gör att vi bättre kan fokusera på åtgärder som vi vet ger resultat. De fokusområden inom skadeförebygg som bolagsgruppen arbetar gemensamt med är:

- Brandskador
- Vattenskador
- Motorskador
- Naturskador

Länsförsäkringar Värmland har under 2017 bland annat genomfört följande skadeförebyggande åtgärder:

- 200 besiktningar på villor
- 75 elbesiktningar på lantbruk
- 665 besiktningar av lantbruk och lantbruksbostäder

Miljökrav på leverantörer

Återställande av skador har också en stor miljöpåverkan och därför ställer vi miljökrav på de entreprenörer som anlitas. Vi påverkar våra anlitate avtalsentreprenörer genom utbildning och kravställande så att de uppfyller våra krav på miljöprestanda. Vi ställer exempelvis krav på byggföretag att de ska planera sitt arbete så att onödiga resor elimineras och utföra arbetet på ett miljömässigt bra sätt.

Samtliga bilverkstäder som vi har avtal med är miljö- och kvalitetscertifierade enligt LUPIN där de granskas årligen av extern revisor.

Koldioxidutsläpp från den egna verksamheten

Vår största direkta miljöpåverkan är koldioxidutsläpp från tjänsteresor samt uppvärmning av fastigheter. I de fastigheter som bolaget äger och förvaltar pågår ett ständigt arbete med att minska förbrukningen av både el och fjärrvärme och detta arbete har varit lyckosamt. Vi köper endast förnybar el sedan flera år tillbaka.

De senaste 15 åren har vi successivt minskat våra koldioxidutsläpp från tjänsteresor. Fler digitala möten, styrning av tjänsteresor mot tåg samt en satsning på miljöfordon har bidragit till detta. Enligt våra riktlinjer för tjänsteresor får flyg endast användas i undantagsfall.

Utsläpp från tjänsteresor har minskat med 16,7 procent per medarbetare under 2017 jämfört med föregående år. I huvudsak beror minskningen på att tågresandet har ökat som andel av tjänsteresor totalt och att inga flygresor har gjorts i bolaget under 2017.

Tabell III:

Koldioxidutsläpp från den egna verksamheten

	2017	2016
Koldioxidutsläpp från uppvärmning av fastigheter (ton CO ₂)	54	55
Koldioxidutsläpp från tjänsteresor med bil & flyg (ton CO ₂)	28	31
Koldioxidutsläpp från tjänsteresor med bil & flyg (kg CO ₂ /medarbetare)	268	322

Tabell IV:

Sociala förhållanden & Personal

%	2017	2016
Total sjukfrånvaro som andel av ordinarie arbetstid	2,8	2,7
Andel av total sjukfrånvaro som är långtidssjukfrånvaro, sammanhängande frånvaro på >60 dagar	59,3	46,1
Andel av tillsvidareanställda som är kvinnor	49	48

Övriga miljöåtgärder

Vår satsning på digitala tjänster och plattformar är en del i vårt arbete för att effektivisera kommunikationen med kunder och omvärld genom att vi ger en högre service och kan erbjuda nya tjänster. Digitaliseringen minskar även vår miljöpåverkan tack vare färre pappersutskrifter, brev och transporter.

Alla medarbetare i bolaget har genomgått miljöutbildning via Miljökörkortet för att säkerställa att alla har en grundförståelse för miljöfrågor. Vi har även regelbundna fortbildningsaktiviteter för våra medarbetare och under 2017 hade vi en uppskattad föreläsning om naturskador och klimatförändring med Pär Holmgren och Johan Litsmark.

Sociala förhållanden och Personal

Våra medarbetare är vår viktigaste resurs. De besitter olika specialist- och yrkeskompetenser som är avgörande för att driva och utveckla vår affär och verksamhet.

Att vara en attraktiv arbetsgivare är ett mål i vår affärsplan. Att inte kunna rekrytera och behålla personal utgör en risk för verksamheten. Mångfald, kompetensutveckling och lärande, arbetsmiljö och hälsa samt trivsel bedöms som viktigt för att bidra till att vara en attraktiv arbetsgivare.

Vår HR-policy, våra etiska riktlinjer och likabehandlingsplanen utgör grunden för bolagets arbete med personalrelaterade frågor.

Likabehandlingsplanen inkluderar hur jämställdhets- och diskrimineringslagen tillämpas samt mål och handlingsplaner. Våra etiska riktlinjer beskriver hur medarbetarna i det dagliga arbetet förväntas uppträda och agera i enlighet med bolagets vision, värde-

ringar, mål, strategier och externa krav.

Löpande kompetensutveckling och erfarenhetsutbyten är viktigt för att medarbetarna och därmed även verksamheten utvecklas. Under 2018 kommer Länsförsäkringar Värmland att jobba med medarbetarskap och ledarskap.

Våra medarbetare är vår viktigaste resurs. De besitter olika specialist- och yrkeskompetenser som är avgörande för att driva och utveckla vår affär och verksamhet.

Förebyggande hälsoarbete är viktigt och gäller såväl anställda som vårt kunderbjudande. Alla tillsvidareanställda har en sjukvårdsförsäkring där sjukvårdsrådgivning, samtalsstöd och förebyggande hälsotjänster ingår. Anställda erbjuds friskvårdsbidrag. Uppföljning av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön görs regelbundet i syfte att motverka stress och arbetsbelastning i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2015:4. Chefer och arbetsmiljöombud har utbildats i hur de ska stärka en hälsosam arbetsplats.

I medarbetarundersökningar och i medarbetarsamtal följs de anställdas arbets-situation upp. Medarbetarundersökningarna görs årligen och resulterar i handlingsplaner som följs upp på avdelningsnivå där frågorna handlar om engagemang, nöjdhet, prestation, kunskap, support och processer samt ledarskap.

Upplysningar om medelantal anställda,

löner och ersättningar till ledande befattningshavare och styrelseledamöter återfinns i not 31.

Respekt för mänskliga rättigheter

Det internationella arbetet för mänskliga rättigheter tar sin utgångspunkt i FNs allmänna förklaring om detta från 1948. Sverige har anslutit sig till de centrala konventionerna om mänskliga rättigheter allteftersom de har tillkommit sedan dess och inkorporerat detta i lagstiftningen.

Länsförsäkringar Värmland har riktlinjer som exempelvis likabehandlingsplanen som syftar till att undvika diskriminering på olika grunder i bolagets verksamhet.

Vi investerar i bolag över hela världen både via egen förvaltning och via externt förvaltnade fonder. Det finns en finansiell risk och en varumärkesrisk att något av dessa bolag kan ha kopplingar till kränkning av såväl mänskliga rättigheter eller korruption. Bolagets placeringsriktlinjer syftar bland annat till att minska dessa risker.

Kapitalförvaltning

Länsförsäkringar Värmland är en liten aktör inom kapitalförvaltning, men likväl investerar vi i bolag över hela världen. Investeringar i bolag görs i huvudsak via externt förvaltnade fonder men även direktägande via aktier innehas. Inom vår kapitalförvaltning ökar vi medvetenheten om hållbarhet, vilket blir allt viktigare.

Utgångspunkten för våra investeringar är vår policy för kapitalförvaltning och riktlinjer för kapitalhantering. I dessa dokument ingår vår ägarpolicy och syn på etik- och miljöfrågor. Ägarpolicyen tillsammans med vår policy för god etik och iakttagande av miljöhänsyn utgör en förutsättning för



LF-aktiefonder totalt
Mkr

449

Varav LF Global Hållbar
Mkr

74

Länsförsäkringar Värmlands långsiktiga utveckling. Arbete pågår även med att utveckla våra policys för att ytterligare stärka hållbarhet i våra investeringar.

Ansvarsfulla investeringar handlar om att investera i bolag som tar hänsyn till hållbarhet i sin verksamhet. Miljö, energi och klimatfrågor står ofta i fokus, liksom mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och god affärsetik.

Ränte- och fondandelar

Länsförsäkringar Värmland har 50 procent av kapitalhanteringen investerade i räntebärande fonder, obligationer och likviditet vilka inte ratas på motsvarande sätt som aktiefonder.

Av de aktiefonder Länsförsäkringar Värmland har investerat i har samtliga fyllt i "hållbarhetsprofilen", vilket är Sveriges forum för hållbara investeringar. Markeringen innebär att fonden har upprättat SWESIFs hållbarhetsprofil och det gör det möjligt att få information om och hur fonder tillämpar hållbarhetskriterier i sin förvaltning.

Global Hållbar

Länsförsäkringar Global Hållbar är en aktivt förvaltat aktiefond som placerar i aktier över hela världen. Fonden väljer in bolag utifrån en finansiell analys som kombineras med en hållbarhetsanalys av varje bolag. Hållbarhetsanalysen innebär att varje bolag bedöms inom ett stort antal hållbarhets-kriterier vilket resulterar i en sammanlagd hållbarhetsrating för bolaget.

Fonden kan ha bolagsinnehav i olika branscher, exempelvis oljebranschen under förutsättning att bolaget prioriterar och utvecklar sitt hållbarhetsarbete. Fonden investerar inte i tobak, vapen samt energi- och gruvbolag som har mer än 20 procent av sin omsättning från förbränningskol.

Koldioxidavtryck i våra investeringar

Den globala uppvärmningen är en av vår tids största utmaningar. Fossila bränslen (kol, gas, olja) innebär att koldioxidhalten i atmosfären höjs vilket ökar växthusgas-effekten och den globala uppvärmningen. En global omställning till koldioxidsnåla samhällen är nödvändig för att minska den globala uppvärmningen.

Länsförsäkringar har skrivit under FN-initiativet Montreal Carbon Pledge. Initiativet innebär att vi tillsammans med investerare världen över förbinder oss att mäta och redovisa koldioxidavtryck för våra investeringar. En fonds koldioxidavtryck visar hur mycket koldioxid bolagen i fonden släpper ut i relation till sina intäkter och hur stor del av dessa utsläpp som fonden äger.

Vi ser beräkningarna av våra fonders koldioxidavtryck som en del i ett långsiktigt klimatarbete. Genom att ta fram dessa beräkningar får vi en större medvetenhet om vilken klimateffekt våra investeringar har och ett verktyg för vårt fortsatta arbete med att minska klimatpåverkan i våra investeringar.

Uppgifter för 2017 finns inte framme förrän efter att årsredovisningen har gått i tryck. Vi avser därför att redovisa koldioxidavtrycket i skärskild ordning, när dessa siffror är framtagna.

Fastigheter

Investeringar i fastigheter görs både genom direktägda dotterbolag och aktier i fastighetsbolag. Vi är en långsiktig ägare och det ger oss möjlighet att på ett ansvarsfullt sätt bidra till ett mer hållbart samhälle genom att påverka många dimensioner av hållbarhetsfrågan såsom energiförbrukning, avfallshantering, transporter och arbetsmiljö. Våra direktägda fastigheter ingår i vår miljöcertifiering och löpande arbete genomförs för att stärka den långsiktiga hållbarhetsprofilen.

I vårt underhållsarbete av direktägda fastigheter byter vi ut material och komponenter till miljövänligare alternativ i samband med reparationer och underhåll. Som exempel tryckstyrda cirkulationspumpar, frekvensstyrda ventilationsaggregat och LED-armaturer.

Uppvärmningen av fastigheterna sker genom fjärrvärme från lokalt fjärrvärmekraftverk och elförbrukningen är 100 procent grön el. Förbrukningen följs löpande och övervakas för att säkerställa att så lite el används som möjligt, med bibehållen komfort för våra hyresgäster.

Kreditgivning i bank

Hållbarhetsperspektivet beaktas vid bankens kreditgivning och är en av de risk/möjlighetsfaktorer som särskilt värderas.

Affärsetik och korruption

Pengatvätt, finansiering av brottslig verksamhet, intressekonflikter, användande av kurspåverkande information och korruption är risker för alla bolag i finans- och försäkringsbranschen. Finans- och försäkringsbranschen lyder under strikta regler och lagkrav som syftar till att förhindra dessa risker.

För Länsförsäkringar Värmland är det väsentligt att ha en god regelefterlevnad och på bästa möjliga sätt förhindra att verksamheten utnyttjas för korruption, bedrägerier, penningtvätt och finansiering av

terrorism. Inom Länsförsäkringar Värmland bedrivs ett omfattande arbete för att begränsa dessa risker. Vägledande styrdokument är policy mot otillåtna förmåner, etiska riktlinjer och riktlinje för hantering av intressekonflikter.

Genom att bland annat upprätta en god kännedom om kunderna och genom aktiv övervakning och rapportering av transaktioner sker ett systematiskt arbete för att minska risk för penningtvätt, finansiering av terrorism och bedrägerier, till exempel kortbedrägerier.

En företagsövergripande riskbedömning görs minst en gång per år och är grunden för den riskbaserade kundkännedomsprocessen.

Compliance övervakar och kontrollerar dess efterlevnad. När nya produkter, tjänster eller distributionskanaler introduceras samt vid omorganisationer görs en ny riskbedömning. Ett gemensamt system finns inom länsförsäkringsgruppen för avvikelserapportering.

Länsförsäkringar Värmland tar avstånd från all form av korruption och otillåtna förmåner, vilket tydliggörs i policy mot otillåtna förmåner, etiska riktlinjer och riktlinje för hantering av intressekonflikter. Institutet Mot Mutors (IMM) rekommendation om hur gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet får användas är en del av policyn mot otillbörliga förmåner. Det övergripande syftet med bolagets anti-korruptionsarbete är att vägleda medarbetarna i hur de undviker att ge och ta emot gåvor och representation som kan väcka misstanke om att syftet är för privat vinning eller för att främja tredje mans intresse.

Total affärsvolym

Premieinkomsten uppgick till 669 Mkr (646), vilket är en ökning med 23 Mkr.

Liv- och bankverksamheten är bolagets förmedlade affärer och redovisas som övriga intäkter och kostnader i resultaträkningen under rubriken Förmedlad affär. Resultatet för bolagets förmedlade affärer uppgick under verksamhetsåret till 3,5 Mkr (-2,4).

Den totala volymen för bolagets affärer fördelar sig enligt tabell I och II.

Privat och lantbruk

Skadeförsäkring

Antalet privatförsäkringar ökade med 3 156 (2 770) st 2017. Beståndet uppgick vid årsskiftet till 139 339 st försäkringar. Totalt såldes 39 093 (39 429) st privatförsäkringar. Antalet helkunder ökade med 253 (140) st.

Antalet lantbruksförsäkringar minskade med 11 st. Totalt har bolaget 10 502 st lantbruksförsäkringar.

Antalet helkunder på lantbruk ökade med 22 (11) st under 2017.

Företag

Skadeförsäkring

Antalet företagsförsäkringar har ökat under året med 177 (45) st och är totalt 8 199 st. Totalt inbetald premie för egendom och motor blev 202 (210) Mkr.

Liv och pensionsförsäkring

Premieinkomsten uppgick till 109 (111) Mkr. Försäljningen uppgick till 186 (130) Mkr mätt i försäljningsvärde.

Totalt försäkringskapital uppgick till 3 158 (3 059) Mkr fördelat på Fondlivförvaltning 1 730 (1 575) Mkr och Tradlivförvaltning 1 428 (1 484) Mkr.

Skadeutveckling

Motorförsäkring

Skadekostnaden brutto för 2017 års skadeårgång blev 2,9 Mkr högre än för 2016.

Kostnaden för storskador (över 0,4 Mkr) var år 2017 cirka 13,4 (14,2) Mkr. Antalet storskador ökade till 19 (18) st. Totalt minskade antalet skador (inklusive efteranmälda skador) med 282 st. År 2017 anmäldes 415 (413) st personskador i följd av trafik.

Övriga skadeförsäkringar

Skadekostnaden brutto för 2017 års skadeårgång blev 53,9 Mkr lägre än för 2016. Kostnaden för storskador (över 0,5 Mkr) var 2017 cirka 68,4 (123,4) Mkr. Antalet storskador ökade till 50 (43) st.

Bolaget har återförsäkrat sig med ett självbehåll på 7,5 (7,5) Mkr. Under år 2017 hade vi en skada som översteg bolagets självbehåll.

Totalt

Under 2017 anmäldes totalt 15 233 motor-skador (15 515) och 10 831 kombinerade skador (10 439) eller sammanlagt 26 064 (25 954) st.

Reservavveckling

Under 2017 har skador tillhörande år 2016 och tidigare reglerats med ett utfall på netto 14 (-4,3) Mkr.

Driftkostnader

Driftkostnader i direkt försäkring, det vill säga alla kostnader för främst anskaffning och administration har minskat med omkostnadsbidrag för gemensam affär vilket framgår av not 7.

Driftkostnaderna i direkt försäkring utgjorde 17,3 (17,6) procent av premieintäkter för egen räkning. Driftkostnaderna för direkt försäkring uppgår till 105,9 (102,4) Mkr. Lönerna och ersättningar till bolagets medarbetare och ombud samt uppgift om medelantal anställda redovisas i not 31.

Bank

Bankens totala affärsvolym uppgick vid årsskiftet till 5 977 Mkr (5 073) Mkr. Ökningen under året blev 904 Mkr, + 18 procent (+ 14 procent).

Antalet kunder har under året ökat med 1 220 och var 14 405 (13 185) vid årsskiftet.

Bolaget har ansvar för kreditförluster upp till 80 procent av konstaterade förluster, dock högst vad som motsvarar bolagets samtliga framtida provisionersättningar.

Kapitalförvaltning

Marknadsvärdet på koncernens placerings-tillgångar inklusive likvida medel uppgick vid

verksamhetsårets slut till 2 660,7 (2 466,1) Mkr enligt struktur i tabell VI och diagram I. Likvida medel uppgick vid årets slut till 767,1 (669,4) Mkr.

Den totala avkastningen på placerings-tillgångarna uppgick till 121,3 (127,8) Mkr. Direktavkastningen på placeringstillgångarna uppgick till 13,2 (13,8) Mkr. Årets totalavkastning blev därmed 4,7 (5,5) procent.

Väsentliga händelser under året

Utförelse av Olycksfall och sjukförsäkring för vuxna

Under 2015 fattades beslut om att föra ut affären "Olycksfall och sjukförsäkring för vuxna", OSV, från Länsförsäkringar Sak till länsförsäkringsbolagen. Samtliga länsförsäkringsbolag är med och tar emot affären och hela affären har förts ut. Med hela affären avses nyteckning, gällande försäkringar och gamla årgångar inklusive skador.

Förnyelse av befintliga försäkringar har förts över maskinellt från och med januari 2017 och överföringen av skador gjordes under senare delen av 2017. Länsförsäkringsbolagen erlade en köpeskilling för att överta försäkringsbeståndet. Denna köpeskilling hanteras redovisningsmässigt som en immateriell tillgång, se not 14.

Resultat

Årets resultat i koncernen före dispositioner och skatt uppgick till 127,5 (181,9) Mkr och efter dispositioner och skatt till 101,3 (139,5) Mkr.

Försäkringsrörelsens tekniska resultat uppgick till 5,8 (64,1) Mkr.

Tabell V:

Marknadsandelar Värmland i procent, %

Sakförsäkringsprodukter	2017	2016
Hemförsäkring	28,1*	27,7
Villa/villahemförsäkring	37,6*	37,9
Fritidshusförsäkring	42,3*	42,5
Privatmotor	33,8**	34,9
Företagsförsäkring	43,9***	43,6
Företagsmotor	44,4	45,0
Lantbrukshushåll	58,5	59,3
Lantbruksmotor	65,7	65,7

*Andel av antal försäkringar

Andel av antal personbilar *Andel av premie

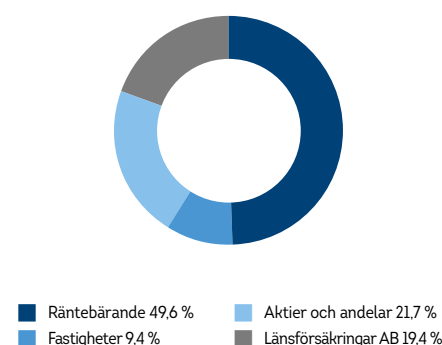
Tabell VI:

Placeringstillgångar

Tillgångstyp	2017	2016
Fastigheter	248,9	248,9
Länsförsäkringar AB	516,7	468,3
Aktier och andelar	576,0	513,0
Obligationer och andra räntebärande papper	552,0	566,3
Likvida medel	767,1	669,4
Totalt	2 660,7	2 466,1

Diagram I:

Placeringsstruktur, totalt 2 660,7 (2 466,1) Mkr



Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som bolaget står inför

Försäkringsrisker

Bolagets riskportfölj i direkt affär bedöms vara väl balanserad. Den genomsnittliga skadeprocenten för egen räkning på 76,9 (73) procent under senaste 5-årsperiod återspeglar försäkringsrisken.

Den mottagna affären innehåller huvudsakligen svensk affär. Premieinkomsten uppgick under verksamhetsåret till 41,7 (41,5) Mkr eller 6,2 (6,9) procent av premieinkomsten i direkt försäkring.

Finansiella risker

I kapitalförvaltningen har vi definierat placeringsrisker bestående av fastighetsrisk, aktiekursrisk, valutarisk samt ränterisk.

Diagram I visar översiktligt hur placeringsstillgångarna fördelar sig på olika tillgångsslag.

I not 2 lämnas en mer ingående redogörelse över bolagets risker och riskhantering.

Information om icke-finansiella resultatindikationer

Dotterbolag

Länsförsäkringar Värmland äger samtliga aktier i Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB samt en procents ägarandel i

Länsförsäkringar Värmland Fastigheter HB. Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB har 99 procent ägarandel i Länsförsäkringar Värmland Fastigheter HB.

Länsförsäkringar Värmland äger samtliga aktier i Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB. I bolaget förvaltas ägandet i Fastighetsbolaget Humlegården AB.

Koncernen

Koncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Värmland (573201-8329) samt dotterbolagen Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB (556230-0292), Länsförsäkringar Värmland Fastigheter HB (916911-5509) och Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB (556763-7250).

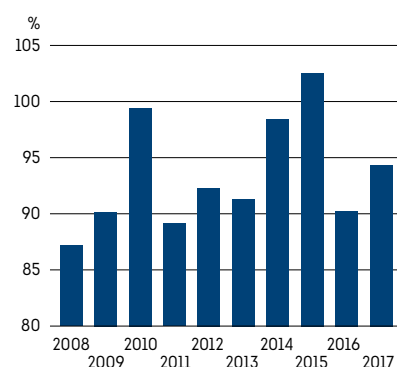
Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Koncernens fria kapital inklusive årets resultat uppgår till 1 283 967 Tkr

Förslag till vinstdisposition i moderbolaget

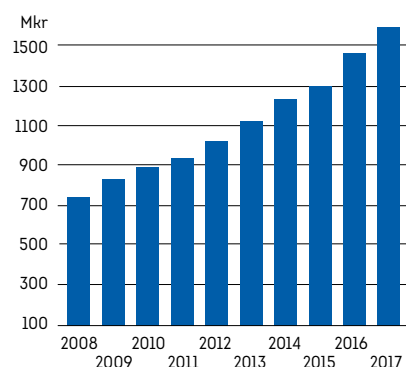
Föregående års vinst har i enlighet med bolagsstämans beslut överförts till balanserade vinstmedel.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att årets vinst, kronor 88 637 418 jämte balanserad vinst, kronor 652 041 024, totalt kronor 740 678 442 överförs i ny räkning.

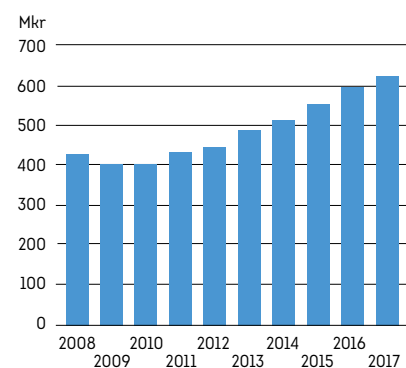
Totalkostnadsprocent



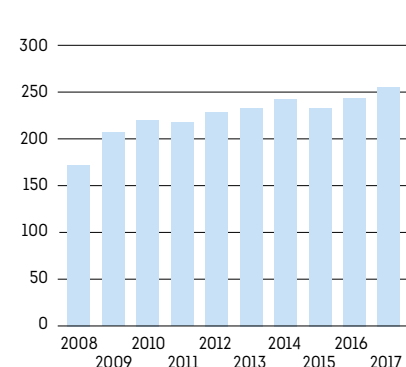
Konsolideringskapital



Premieinkomst f e r



Konsolideringsgrad



Finansiella rapporter

Femårsöversikt koncernen

Mkr	2017	2016	2015	2014	2013
RESULTAT					
Premieintäkt f e r	611,2	582,0	537,8	490,2	470,0
Kapitalavkastning överförd från försäkringsrörelsen	3,2	7,7	7,5	7,6	12,1
Försäkringsersättningar f e r	-469,3	-418,7	-456,5	-388,6	-337,5
Driftkostnader f e r	-106,0	-102,7	-92,8	-93,8	-92,1
Övriga tekniska kostnader och intäkter	-3,3	-4,2	-0,9	-2,6	-2,5
Återbäring	-30,0	-	-	-	-
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen	5,8	64,1	-4,9	12,8	50,0
Finansrörelsens resultat	118,2	120,2	77,2	111,4	79,5
Övriga intäkter och kostnader	3,5	-2,4	-1,8	-9,2	-17,1
Resultat före dispositioner och skatt	127,5	181,9	70,5	115,0	112,4
ÅRETS RESULTAT	101,3	139,5	54,5	88,1	84,7
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringstillgångar, verkligt värde inkl likvida medel	2 660,7	2 466,1	2 306,6	2 155,0	1 825,6
Premieinkomst f e r	621,1	598,8	553,7	507,3	484,8
Försäkringstekniska avsättningar f e r	1 208,5	1 114,3	1 077,2	1 004,3	742,7
Konsolideringskapital					
Eget kapital	1 322,0	1 200,2	1 058,7	1 008,6	924,6
Uppskjuten skatt	270,1	267,5	235,3	223,9	204,4
Konsolideringskapital	1 592,0	1 467,7	1 294,0	1 232,5	1 129,0
Konsolideringsgrad %	256	245	234	243	233
Solvens 2 *					
Minimikapital (MCR)	148	139			
Solvenskapital (SCR)	594	555			
Kapitalbas **	1 573	1 443			
Kapitalkvot ***	265%	261%			
NYCKELTAL					
Försäkringsrörelsen					
Skadeprocent f e r	76,8 %	71,9 %	84,9 %	79,3 %	71,8 %
Driftkostnadsprocent f e r	17,3 %	17,6 %	17,3 %	19,1 %	19,6 %
Totalkostnadsprocent f e r	94,1 %	89,6 %	102,1 %	98,4 %	91,4 %
Kapitalförvaltningen					
Direktavkastning	0,9 %	0,6 %	0,6 %	0,9 %	1,1 %
Totalavkastning	4,7 %	5,5 %	3,7 %	6,5 %	5,5 %

* Avser moderbolaget.

** Kapitalbasen utgörs av primärkapital

*** Kapitalbas i förhållande till solvenskapital

Resultaträkning

		Koncern		Moderbolag	
Tkr	Not	2017	2016	2017	2016
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE					
Premieintäkter f e r					
Premieinkomst	3	668 706	645 991	668 925	645 991
Premier för avgiven återförsäkring		-47 642	-47 142	-47 642	-47 142
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-9 836	-16 794	-9 836	-16 794
		611 228	582 055	611 447	582 055
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	3 142	7 727	3 142	7 727
Försäkringersättningar f e r	5				
Utbetalda försäkringersättningar					
Före avgiven återförsäkring		-463 738	-469 620	-463 738	-469 620
Återförsäkrares andel		48 683	45 490	48 683	45 490
Förändring i Ausättning för oreglerade skador f e r					
Före avgiven återförsäkring		-25 945	-48 324	-25 945	-48 324
Återförsäkrares andel		-28 353	53 723	-28 353	53 723
		-469 353	-418 731	-469 353	-418 731
Återbäring	6	-30 000	-	-30 000	-
Driftkostnader f e r	7	-105 971	-102 783	-107 671	-102 783
Övriga tekniska kostnader	8	-3 271	-4 179	-3 271	-4 179
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		5 775	64 089	4 294	64 089
ICKE-TEKNISK REDOVISNING					
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		5 775	64 089	4 294	64 089
Kapitalavkastning, intäkter	9, 11	23 605	29 787	6 796	6 991
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	10, 11	109 420	115 159	97 309	100 317
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	10, 11	-1 317	-1 114	-1 317	-1 114
Kapitalavkastning, kostnader	9, 11	-10 338	-15 919	-2 097	-1 966
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	4	-3 142	-7 727	-3 142	-7 727
Övriga intäkter och kostnader	12	3 531	-2 399	3 531	-2 399
Resultat före skatt/resultat före bokslutsdispositioner och skatt		127 535	181 876	105 374	158 191
Bokslutsdispositioner					
Förändring säkerhetsreserv		-	-	-	-13 000
Förändring periodiseringsfond		-	-	9 500	1 500
Resultat före skatt		127 535	181 876	114 874	146 691
Skatt på årets resultat	13	-26 205	-42 397	-26 236	-34 644
ÅRETS RESULTAT		101 330	139 479	88 638	112 047
Rapport över övrigt totalresultat					
Årets resultat		101 330	139 479	88 638	112 047
Poster som inte ska omklassificeras till resultaträkningen				-	-
Resultat vid omvärdering av rörelsefastigheter		3 618	2 596	-	-
Skatt hänförlig till komponenter avseende övrigt totalresultat		-796	-571	-	-
Summa övrigt totalresultat för perioden, netto efter skatt		2 822	2 025	-	-
ÅRETS TOTALRESULTAT		104 152	141 504	88 638	112 047

Resultatanalys moderbolag

Tkr	Totalt 2017	Direkt försäkring av svenska risker						Mottagen åter- försäkring
		Sjuk- och olycksfall	Hem, Villa, Fritidshus	Lantbruk, Företag, Fastighet	Motor- fordon	Trafik	Summa direkt försäkring	
SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT								
Premieintäkt f e r (not RA 1)	611 447	18 829	118 210	161 155	174 824	96 952	569 970	41 477
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	3 142	629	107	161	119	1 622	2 638	504
Försäkringsersättningar f e r (not RA 2)	-469 353	-23 111	-88 821	-146 185	-131 415	-46 071	-435 603	-33 750
Återbäring	-30 000	-	-	-	-	-	-	-
Driftkostnad f e r	-107 671	-3 451	-21 665	-31 179	-33 021	-18 176	-107 492	-179
Övriga tekniska kostnader/Intäkter	-3 271	-	-	-	-	-3 271	-3 271	-
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	4 294	-7 104	7 830	-16 048	10 508	31 056	26 241	8 052
Avvecklingsresultat f e r								
Avvecklingsresultat brutto	2 765	-4 843	-1 447	-17 197	2 391	22 392	1 296	1 469
Återförsäkrares andel	11 219	138	-57	7 228	-	3 910	11 219	-
Avvecklingsresultat f e r	13 984	-4 705	-1 504	-9 969	2 391	26 302	12 515	1 469
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring								
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-278 724	-8 937	-61 144	-76 201	-81 031	-49 898	-277 210	-1 514
Avsättning för oreglerade skador	-1 179 691	-91 643	-43 151	-164 934	-34 314	-507 054	-841 096	-338 595
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring	-1 458 416	-100 580	-104 294	-241 134	-115 346	-556 952	-1 118 306	-340 109
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar								
Avsättning för reglerade skador	279 953	9 359	-	58 004	-	212 591	279 953	-
Summa återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	279 953	9 359	-	58 004	-	212 591	279 953	-
NOTER TILL RESULTATANALYS SKADEFÖRSÄKRIGSRÖRELSE								
Not RA 1								
Premieintäkt f e r	611 447	18 829	118 210	161 155	174 824	96 952	569 970	41 477
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	668 925	22 624	125 300	193 136	177 370	108 764	627 194	41 731
Premier för avgiven återförsäkring	-47 642	-1 479	-4 283	-28 758	-458	-12 640	-47 618	-24
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-9 836	-2 317	-2 807	-3 223	-2 087	828	-9 606	-230
Not RA 2								
Försäkringsersättningar f e r	-469 353	-23 111	-88 821	-146 185	-131 415	-46 071	-435 603	-33 750
Utbetalda försäkringsersättningar f e r	-415 055	-11 602	-97 577	-96 421	-126 190	-55 381	-387 172	-27 884
Före avgiven återförsäkring	-463 738	-12 010	-98 043	-132 872	-126 190	-64 241	-433 356	-30 383
Återförsäkrares andel	48 683	407	466	36 451	-	8 860	46 184	2 499
Förändring i avsättning för oreglerade skador f e r	-54 298	-11 508	8 756	-49 764	-5 226	9 311	-48 432	-5 866
Före avgiven återförsäkring	-25 945	-9 272	8 975	-22 205	-5 226	4 281	-23 446	-2 499
Återförsäkrares andel	-28 353	-2 236	-219	-27 559	-	5 029	-24 986	-3 367

Balansräkning

Tkr	Not	Koncern		Moderbolag	
		2017	2016	2017	2016
TILLGÅNGAR					
Immateriella tillgångar					
Andra immateriella tillgångar	14	4 176	-	4 176	-
		4 176	-	4 176	
Placeringstillgångar					
Förvaltningsfastighet	15	106 886	106 886	945	945
Rörelsefastigheter	15	142 000	142 000	-	-
Aktier och andelar i koncernföretag	16	-	-	35 079	35 076
Aktier och andelar	17,18	1 092 969	981 500	1 020 189	921 576
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	17,18	552 091	566 281	552 091	566 281
Lån till koncernföretag	18	-	-	69 000	79 000
		1 893 946	1 796 667	1 677 304	1 602 878
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar					
Oreglerade skador	25	279 953	308 306	279 953	308 306
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring	19	213 424	220 607	213 424	220 607
Fordringar avseende återförsäkring		7 415	14 505	7 415	14 505
Övriga fordringar	20	26 013	10 444	25 838	10 419
		246 852	245 556	246 677	245 531
Andra tillgångar					
Materiella tillgångar	21	1 650	2 061	1 644	2 040
Kassa och bank		767 109	669 438	749 109	651 459
Aktuell skattefordran	13	3 041	-	3 584	
		771 800	671 499	754 337	653 499
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränte- och hyresintäkter	22	252	283	252	283
Förutbetalda anskaffningskostnader	23	19 324	15 650	19 324	15 650
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		7 821	6 953	7 444	6 477
		27 397	22 886	27 020	22 410
SUMMA TILLGÅNGAR		3 224 124	3 044 914	2 989 467	2 832 624

Balansräkning

Tkr	Not	Koncern		Moderbolag	
		2017	2016	2017	2016
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Reserver		38 017	34 242	11 371	11 371
Balanserat resultat		1 182 637	1 026 485	652 041	539 993
Årets resultat		101 330	139 479	88 638	112 047
		1 321 984	1 200 206	752 050	663 411
Obeskattade reserver					
Säkerhetsreserv		-	-	480 188	480 188
Periodiseringsfond		-	-	9 000	18 500
				489 188	498 688
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring					
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	24	278 724	268 888	278 724	268 888
Oreglerade skador	25	1 179 691	1 153 746	1 179 691	1 153 746
Återbäring	6	30 000	-	30 000	-
		1 488 415	1 422 634	1 488 415	1 422 634
Avsättning för andra risker och kostnader					
Pensioner	26	1 200	3 600	1 200	3 600
Aktuell skatteskuld	13	-	1 861	-	498
Uppskjuten skatteskuld	13	270 062	267 482	132 672	110 934
		271 262	272 943	133 872	115 032
Skulder					
Skulder avseende direkt försäkring		359	297	359	297
Skulder avseende återförsäkring		-	8 761	-	8 761
Skulder till kreditinstitut		11 750	11 750	-	-
Övriga skulder	27	35 648	27 140	34 294	26 940
		47 757	47 948	34 653	35 998
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	94 706	101 183	91 289	96 861
		94 706	101 183	91 289	96 861
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		3 224 124	3 044 914	2 989 467	2 832 624

Förändring i eget kapital för koncernen

Tkr	Omvärderingsreserv	Balanserad vinst	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans 2016-01-01	32 217	971 918	54 567	1 058 702
Omföring av föregående års vinst	-	54 567	-54 567	-
Årets resultat	-	-	139 479	139 479
Förändring av omvärderingsreserv	-	-	-	-
Övrigt totalresultat för året	-	-	-	-
Omvärdering - Brutto	2 596	-	-	2 596
Omvärdering -skatt	-571	-	-	-571
Summa övrigt totalresultat för året	2 025	-	-	2 025
Utgående balans 2016-12-31	34 242	1 026 485	139 479	1 200 206
Ingående balans 2017-01-01	34 242	1 026 485	139 479	1 200 206
Omföring av föregående års vinst	-	139 479	-139 479	-
Justering uppskjuten skatt tidigare år	1 856	15 770	-	17 626
Årets resultat	-	-	101 330	101 330
Övrigt totalresultat för året	-	-	-	-
Omvärdering - rörelsefastighet	3 618	-	-	3 618
Skatteeffekt omvärdering	-796	-	-	-796
Upplösning omvärderingsreserv	-903	903	-	-
Summa övrigt totalresultat för året	-	-	-	-
Utgående balans 2017-12-31	38 017	1 182 637	101 330	1 321 984

Förändring i eget kapital för moderbolaget

Tkr	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital	Eget kapital
	Reservfond	Balanserat resultat	
2016-01-01	11 371	539 993	551 364
Årets resultat 2016	-	112 048	112 048
Årets resultat 2017	-	88 638	88 638
Utgående eget kapital 2017-12-31	11 371	740 679	752 050



Kassaflödesanalys (direkt metod)

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Premieinbetalningar	677 113	633 622	677 332	633 622
Premieutbetalningar till återförsäkrare	-49 313	-56 886	-49 313	-56 886
Skadeutbetalningar	-463 738	-469 620	-463 738	-469 620
Skadeinbetalningar från återförsäkrare	48 683	48 546	48 683	48 546
Driftsutgifter	-109 318	-116 441	-112 621	-124 290
Skatteutbetalningar	-11 729	-7 377	-8 613	-1 785
Övriga in- och utbetalningar	-14 211	1 676	-15 695	1 676
Kassaflöde från den löpande verksamheten	77 487	33 520	76 035	31 263
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Direktavkastning	13 268	13 868	4 699	4 703
Nettoinvestering i:				
finansiella placeringstillgångar	12 136	-88 698	12 136	-86 572
Materiella tillgångar	-	-260	-	-261
Övrigt	-5 220	-	4 780	26 964
Kassaflöde från investeringsverksamheten	20 184	-75 090	21 615	-55 166
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Utbetalda räntor	-	-	-	-
Amortering av lån	-	-	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-	-	-	-
ÅRETS KASSAFLÖDE	97 671	-41 570	97 650	-23 903
Likvida medel/kassa vid årets början*	669 438	711 008	651 459	675 362
Likvida medel vid årets slut	767 109	669 438	749 109	651 459

* Med likvida medel/kassa och bank menas resurser som kan tas i anspråk för att fullgöra kortfristiga åtaganden.



Noter till de finansiella rapporterna

Om inget annat anges avser uppgifterna i notförteckningen både koncernen och moderbolaget. Samtliga beloppsuppgifter anges i Tkr, om inte annat anges.

Not 1	Redovisningsprinciper
-------	-----------------------

Denna årsredovisning avges per 31 december 2017 och avser Länsförsäkringar Värmland, ömsesidigt försäkringsbolag med organisationsnummer 573201-8329 och med säte i Karlstad. Adressen till huvudkontoret är Köpmannagatan 2 A i Karlstad.

Årsredovisningen har godkänts av styrelsen och verkställande direktör den 9 mars 2018 och kommer bli föremål för fastställande på bolagets årsstämma den 27 april 2018. Koncernens huvudsakliga verksamhet beskrivs i förvaltningsberättelsen.

GRUNDER FÖR UPPRÄTTANDET AV REDOVISNINGEN

Lagar och regler i koncernen

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) och IFRIC-tolkningar sådana de antagits av EU. Vid upprättande har också svensk Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2015:12 samt Rådet för finansiell rapportering, RFR, rekommendation RFR 1 kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats.

(a) Nya och ändrade redovisningsprinciper

Inga av de standarder som trätt ikraft och som ska tillämpas första gången för räkenskapsår som börjar 1 januari 2017 har haft någon väsentlig inverkan på koncernens redovisningsprinciper eller upplysningar för det aktuella räkenskapsåret eller föregående räkenskapsår och förväntas inte heller ha någon väsentlig inverkan på kommande perioder.

(b) Beslutade men ännu inte tillämpade standarder

Ett antal nya standarder och tolkningar träder ikraft för räkenskapsår som börjar efter 1 januari 2017 och har inte tillämpats vid upprättandet av denna finansiella rapport. Inga av dessa förväntas ha någon väsentlig inverkan på koncernens finansiella rapporter med undantag av de som följer nedan:

IFRS 9 "Finansiella instrument" hanterar klassificering, värdering och redovisning av finansiella tillgångar och skulder. Den fullständiga versionen av IFRS 9 gavs ut i juli 2014 och är antagen av EU. Den ersätter de delar av IAS 39 som hanterar klassificering och värdering av finansiella instrument.

IFRS 9 behåller en blandad värderingsansats men förenklar denna ansats i vissa avseenden. Det kommer att finnas tre värderingskategorier för finansiella tillgångar, upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde över övrigt totalresultat och verkligt värde över resultaträkningen. Hur ett instrument ska klassificeras beror på företagets affärsmodell och instrumentets karaktäristika. Investeringar i eget kapitalinstrument ska redovisas till verkligt värde över resultaträkningen men det finns även en möjlighet att vid första redovisningstillfället redovisa instrumentet till verkligt värde över övrigt totalresultat. Ingen omklassificering till resultaträkningen kommer då ske vid avyttring av instrumentet. IFRS 9 inför också en ny modell för beräkning av kreditförlustreserv som utgår från förväntade kreditförluster. För finansiella skulder ändras inte klassificeringen och värderingen förutom i det fall då en skuld redovisas till verkligt värde över resultaträkningen baserat på verkligt värde alternativet.

Standarden ska tillämpas för räkenskapsår som påbörjas 1 januari 2018. Tidigare tillämpning är tillåten. Försäkringsföretag har möjlighet att uppskjuta tillämpningen av standarden till dess att IFRS 17, Insurance Contracts, börjar tillämpas, dock senast 2021. Koncernen har för avsikt att tillämpa möjligheten att skjuta på tillämpningen av IFRS 9 från och med den 1 januari 2018 då IFRS 9 annars skulle ha trätt i kraft.

IFRS 15 "Revenue from contracts with customers" reglerar hur redovisning av intäkter, från andra avtal än försäkringsavtal, ska ske. De principer som IFRS 15 bygger på ska ge användare av finansiella rapporter mer

användbar information om företagets intäkter. Den utökade upplysnings-skyldigheten innebär att information om intäktsslag, tidpunkt för reglering, osäkerheter kopplade till intäktsredovisning samt kassaflöde hänförligt till företagets kundkontrakt ska lämnas. En intäkt ska enligt IFRS 15 redovisas när kunden erhåller kontroll över den försälda varan eller tjänsten och har möjlighet att använda och erhåller nyttan från varan eller tjänsten. IFRS 15 ersätter IAS 18 Intäkter och IAS 11 Entreprenadavtal samt därtill hörande SIC och IFRIC. IFRS 15 träder i kraft den 1 januari 2018 och är antagen av EU. Förtida tillämpning är tillåten. En detaljerad utvärdering har gjorts under 2017 och utvärderingen visar att de nya reglerna kommer ej att påverka de finansiella rapporterna framöver.

IFRS 16 Leases publicerades i januari 2016 och ersätter IAS 17 Leasing-avtal och där till hörande tolkningar. Den största effekten från de nya reglerna är att en leasingtagare ska redovisa en leasingtillgång (rätten att använda en tillgång) och en finansiell skuld i balansräkningen. I resultat-räkningen ersätts den linjära operationella leasingkostnaden av en kostnad för avskrivning av den leasade tillgången och en räntekostnad för den finansiella skulden. I nuläget redovisar inte leasingtagaren operationella leasar i balansräkningen. Koncernens bedömning är att denna standard inte kommer att ha någon väsentlig effekt på koncernens finansiella rapporter. Standarden ska tillämpas från 1 januari 2019 och är inte antagen av EU.

Inga andra av de IFRS- eller IFRIC-tolkningar som ännu inte har trätt i kraft, väntas ha någon väsentlig inverkan på koncernen.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ytterligare ett icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen. Kapitalavkastningen inkluderar realiserade värdeförändringar.

Uppskattningar och bedömningar

Att upprätta de finansiella rapporterna fordrar att företagsledningen gör ett antal bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet används sedan bland annat för att bedöma de redovisade värdena på sådana tillgångar och skulder vars värde inte tydligt framgår från externa källor. Det verkliga utfallet kan avvika från de bedömningar och uppskattningar som gjorts. De antaganden som ligger till grund för uppskattningar och bedömningar ses över regelbundet. Förändringar i gällande bedömningar och uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period.

Bedömningar och uppskattningar som ligger till grund för redovisning och värdering av byggnader och mark samt försäkringstekniska avsättningar har betydande inverkan på de finansiella rapporterna. Upplysningar om värderingsmetod avseende byggnader och mark framgår av not 15. Värdering av avsättningarna behandlas i nedanstående avsnitt om redovisning av försäkringsavtal samt i not 2 där upplysningar om risker i verksamheten lämnas.

KONSOLIDERINGSPRINCIPER

Dotterbolag

Dotterbolag är företag som står under ett bestämmandeinflytande från moderbolaget. Bestämmandeinflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att få ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmandeinflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras. Dotterbolag redovisas enligt förvärvs-metoden.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och realiserade vinster eller förluster som uppkommer från interna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen.

INTÄKTER OCH KOSTNADER

Intäkter för förmedling av bank- och fondtjänster

Bolaget förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och får ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter.

Driftkostnader

Driftkostnader i försäkringsrörelsen redovisas funktionsuppdelade som anskaffningskostnader, administrationskostnader samt skaderegleringskostnader. Driftkostnader för skadereglering redovisas som en del av resultaträkningens försäkringsersättningar. Driftkostnader för kapitalavkastning redovisas under Icke tekniskt resultat som Kapitalavkastning kostnader. Under Icke tekniskt resultat redovisas även driftkostnader för förmedlad affär.

FINANSIELLA INSTRUMENT

a) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen

Länsförsäkringar Värmland förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (aktier, obligationer och fastigheter) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat (förutom i de fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt). Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier såsom till exempel Länsförsäkringar AB ingår i denna utvärdering. Med grund i ovan redovisas därför aktier som identifieras till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen.

b) Låne- och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar. I koncernen utgörs dessa av fordringar och likvida medel.

c) Redovisning av finansiella instrument

Finansiella tillgångar eller skulder tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor (affärsdagsredovisning). Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras. Leverantörs-skulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger (även om faktura ännu inte mottagits).

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när förpliktelser i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för delar av finansiella skulder.

Finansiella tillgångar och skulder presenteras brutto i balansräkningen om det inte finns en legal rätt och en avsikt att reglera mellanhavanden netto.

För alla räntebärande instrument (även de som värderas till verkligt värde) redovisas ränteutgifter och räntekostnader med tillämpning av effektiv-räntemetoden. Upplupen ränta på räntebärande tillgångar och skulder redovisas på särskild rad i balansräkningen som upplupen ränteutgift eller räntekostnad, separat från tillgången eller skulden som räntan löper på.

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument som klassificeras som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen består av verkligt

värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader (till exempel courtage) för dessa instrument kostnadsförs direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader.

Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats enligt nedan. För redovisade värden med uppdelning på värdekategori se not 18.

Redovisning av kapitalavkastning

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Den totala kapitalavkastningen redovisas i det icke-tekniska resultatet. En del av den totala kapitalavkastningen förs till tekniskt resultat för försäkringsrörelsen baserat på försäkringsrörelsens genomsnittliga försäkrings-tekniska avsättningar för egen räkning. Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten f. e. r. och på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador f. e. r. under året.

Nedskrivning av finansiella tillgångar redovisade till upplupet anskaffningsvärde

En bedömning görs per varje balansdag om det finns objektiva bevis för att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar förlorat i värde. Om en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar har förlorat i värde görs nedskrivning bara om det finns objektiva belägg att de förlorat i värde som resultat av en eller flera händelser som inträffat.

Andra finansiella skulder

Andra finansiella skulder utgörs i balansräkningen av skulder till kreditinstitut och övriga skulder. Finansiella skulder värderas i efterföljande perioder till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades när skulden togs upp.

Värderingsprinciper

Verkligt värde definieras enligt IFRS 13 till det pris som vid värderingstidpunkten skulle erhållits vid försäljning av en tillgång eller betalats vid en överlåtelse av en skuld genom en ordnad transaktion mellan marknadsaktörer.

Verkligt värde på finansiella tillgångar, som är noterade på en aktiv marknad, motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan avdrag för framtida transaktionskostnader. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda värderingstekniker, till exempel nyligen genomförda transaktioner, pris på liknande instrument och diskonterade kassaflöden, se not 18.

Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll, enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så redovisas aktierna till detta värde.

Motsvarande värderingsprincip tillämpas också för innehav i Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB, Länsförsäkringar Mäklarservice AB och Humlegårdens Fastigheter AB.

Byggnader och mark

Byggnader och mark delas upp i förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter.

Rörelsefastighet

Rörelsefastigheter definieras som byggnader och mark som används i den egna verksamheten till mer än en obetydlig del.

Enligt IFRS ska reglerna i IAS 16 tillämpas för rörelsefastigheter i koncernen. Länsförsäkringar Värmland har valt att redovisa dessa enligt omvärderingsmetoden. Omvärderingsmetoden innebär att värdeförändringar till verkligt värde redovisas i övrigt totalresultat mot omvärderingsreserven i eget kapital istället för som tidigare i resultaträkningen. Vid övergången har marknadsvärdet per 1 januari 2009 satts som antaget anskaffningsvärde, vilket innebär att tidigare års värdeförändringar återfinns i balanserade



vinstmedel. Avskrivningar på det omvärderade beloppet redovisas i resultaträkningen.

Förvaltningsfastighet

Förvaltningsfastigheter redovisas i enlighet med IAS 40 Förvaltningsfastigheter, då syftet med innehavet är att generera hyresintäkter och/eller värdestegring.

Förvaltningsfastigheter värderas till verkligt värde, där värdeförändringen redovisas i resultaträkningen. För fastigheterna, som externvärderas en gång per år, har verkligt värde beräknats enligt kassaflödesmetoden. Fastigheternas faktiska drifts- och underhållskostnader redovisas i bolagets kapitalförvaltningskostnader.

FÖRSÄKRINGSAVTAL

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas som antingen finansiella instrument (lån) eller serviceavtal.

Enligt de kontrakt som Länsförsäkringar Värmland tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Även i de fall ersättningen är liten i absoluta tal, är beloppet betydande i relation till det belopp som utbetalas om den försäkrade händelsen inte inträffar (då ingen ersättning utgår). Samtliga Länsförsäkringar Värmlands försäkringskontrakt har därför bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till Avsättning för ej intjänad premie och kvardröjande risker i balansräkningen. Beräkning av avsättning sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffande skador vare sig de är anmälda till bolaget eller inte. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder och diskonteras med samma räntekurva från EIOPA som används vid solvensberäkningen.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skadereglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till bolaget, så kallad IBNR-avsättning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning.

Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnadsposten Premier för avgiven återförsäkring. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrades andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonalen. Anskaffningskostnader avskrivs på 12 månader.

Rabatter

Länsbonus får de kunder som har sin boendeförsäkring hos Länsförsäkringar Värmland samt minst en privat försäkring eller vardagsekonomipaketet i Länsförsäkringar Bank AB eller en pensionsprodukt i Länsförsäkringar Liv AB. Länsbonus redovisas som en minskning av premieinkomsten.

ANDRA PRINCIPER

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas direkt mot eget kapital eller i övrigt totalresultat då även den tillhörande skatteeffekten redovisas direkt mot eget kapital respektive övrigt totalresultat.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas på orealiserade vinster i placeringstillgångar samt skillnaden mellan redovisade och skattemässiga värden på fastigheter. I koncernen tillkommer uppskjuten skatt på obeskattade reserver.

Ersättningar till anställda

Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas som en kostnad i resultaträkningen när de uppstår.

Företaget har genom det centrala kollektivavtalet avseende tjänstepensioner som tryggs genom försäkring, en särskild rätt för vissa anställda (födda 1955 eller tidigare), att den anställde kan avsluta sin tjänstgöring tidigast från och med 62 års ålder. Pensionen mellan 62 år och 65 år är förmånsbestämd. Pensionen beräknas utgå med cirka 65 % av den pensionsgrundande lönen. Med pensionsgrundande lön menas den fasta lönen. Från 65 år följer villkoren pensionsavtal mellan FAO och FTF/Saco-förbunden. Kostnader för eventuella ersättningar i samband med att personal slutar före den normala tidpunkten redovisas när kostnaden uppstår. För ytterligare upplysningar se not 26.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS, vilket innebär att internationella redovisningsstandarder tillämpas i den utsträckning det är möjligt enligt svensk lagstiftning på redovisningsområdet. Den finansiella rapporteringen för moderbolaget följer Lag om årsredovisning i Försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2015:12 med tvingande tillägg i FFFS 2009:12 som gäller från och med 1 januari 2010 samt Rådet för finansiell rapportering, RFR 2.3 redovisning för juridiska personer. Då koncernen följer full IFRS kommer redovisningsprinciperna i moderbolaget till vissa delar att skilja sig från de redovisningsprinciper som tillämpas i koncernen.

Nedan anges de skillnader som är väsentliga för moderbolaget.

Dotterbolag

Andelar i dotterbolag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärde-metoden. Som intäkt redovisas endast erhållna utdelningar under förutsättning att dessa härrör från vinstmedel som intjänats efter förvärvet.

Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Not 2

Risker och riskhantering

Inledning

Bolagets resultat beror dels på försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels på placeringsverksamheten och finansiella risker. Denna not omfattar en beskrivning av Länsförsäkringar Värmlands riskhanteringsorganisation samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker.

För att skapa en tydlighet och enhetlighet i arbetet med att identifiera, värdera, hantera och rapportera risk arbetar Länsförsäkringar Värmland med nedanstående klassificering av risk.

Bolagets ska förhålla sig till risk efter hur den är nödvändig eller inte önskvärd. Vilket ska visa på bolagets attityd till risk och hänga samman med övergripande strategier.

Önskvärd risk är de risker bolaget är villigt att exponera sig för med syfte att uppnå strategiska mål. Dessa ska dock hållas på en medveten och kontrollerad nivå så att bolaget maximerar värdeskapandet utan att riskera insolvens eller bristande möjlighet att uppfylla åtaganden till försäkrings-tagarna.

Nödvändiga risker är de risker som inte bidrar direkt till bolagets avkastning, men existerar när verksamheten bedrivs. De ska i möjligaste mån begränsas. Räntebärande placeringar (tillgångssidan) och diskonterade avsättningar (skuldsidan) är båda beroende av ränteutvecklingen. Dessa hanteras enligt bolagets riktlinjer och regler.

Icke önskvärda risker är risker vars negativa påverkan på bolagets möjligheter till måluppfyllnad överskrider riskens potentiella värdeskapande. Dessa ska reduceras och om möjligt elimineras. Exempelvis ska alla väsentliga processer årligen ses över avseende operativ risk.

Mål, principer och metoder för bolagets riskhantering

Syftet med Länsförsäkringar Värmlands riskhanteringsorganisation är att identifiera, mäta och styra samtliga risker som företaget är exponerat för, både försäkringsrisker och finansiella risker. Ett viktigt syfte är också att tillse att Länsförsäkringar Värmland har en betryggande solvens i förhållande till de risker företaget är exponerat för.

Bolagets sätt att hantera risktagandet bygger på tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer och kan beskrivas på följande sätt.

Länsförsäkringar Värmland riskkarta

- Skadeförsäkringsrisk
- Premierisk
- Reservrisk
- Katastrofrisk

- Marknadsrisk
- Ränterisk
- Aktiekurs
- Fastighetsrisk
- Spreadrisk
- Valutarisk
- Koncentrationsrisk i placeringstillgångar

- Motpartsrisk
- Motpartsrisk utom placeringstillgångarna
- Motpartsrisk inom placeringstillgångarna
- Annan motpartsrisk

- Livförsäkringsrisk
- Dödsfallsrisk
- Livfallsrisk
- Invaliditets- och sjukrisk
- Driftskostnadsrisk
- Annulationsrisk
- Katastrofrisk

- Operativ risk
- Interna oegentligheter
- Extern brottslighet
- Anställningsförhållanden och arbetsmiljö
- Affärsförhållanden
- Skada på fysiska tillgångar
- Avbrott och störning i verksamhet och system
- Transaktionshantering och processtyrning

- Likviditetsrisk inklusive finansieringsrisk

- Övriga risker

- Affärsrisk
- Strategisk risk
- Intjäningsrisk
- Ryktesrisk

Riskorganisation och arbetssätt

Ansvar för Länsförsäkringar Värmlands riskarbete ligger hos styrelsen som årligen beslutar om bolagets övergripande styrdokument, exempelvis affärsplan, policy och riktlinjer för kapitalförvaltningen. Styrelsen får löpande rapportering av hur bolagets risker utvecklas via ett flertal olika rapporter. Styrelsen har även ett utskott till sitt förfogande, finansutskottet.

I finansutskottet ingår tre styrelseledamöter och vd. Finansutskottet har till uppgift att löpande följa utvecklingen av bolagets tillgångar och ta beslut om placeringar inom de ramar som styrelsen beslutat. Finansutskottet har protokollförda möten.

Bolagets riskhanteringssystem syftar till att ge ledningen, och verksamheten som helhet, en möjlighet att på ett effektivt sätt hantera risker och möjligheter. Riskhanteringen är en naturlig del av verksamheten och det är hela organisationens ansvar att bidra till riskhanteringssystemet. En förutsättning för detta är att riskhanteringssystemet är väl integrerat med bolagets system för företagsstyrning.

Bolagets riskhanteringssystem beskrivs i bolagets Riskpolicy som är fastställd av styrelsen. Mer detaljerade ramar och limiter för hur stora exponeringar bolaget är beredd att ta på sig anges främst i Riktlinje för teckning av försäkring, Riktlinje för återförsäkring, Riktlinje för försäkringstekniska avsättningar och Placeringsriktlinje.

Rapportering av risk

Styrelsen följer genom rapportering från ansvariga för affärsverksamheten, kapitalförvaltningen, aktuariefunktionen, riskkontrollfunktionen, compliancefunktionen och funktionen för internrevision upp bolagets risker och att riskhantering fungerar väl.

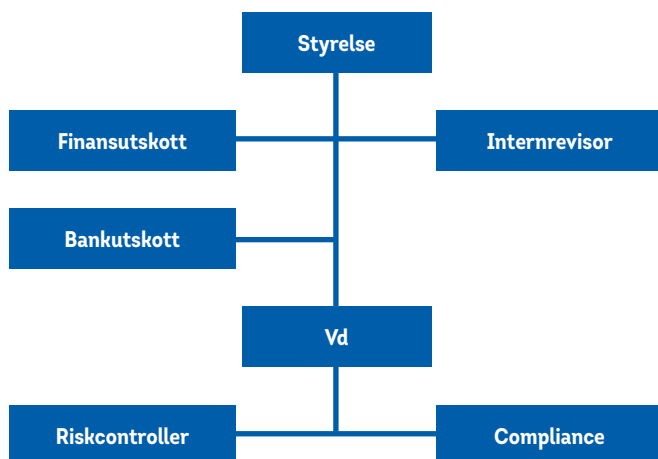
Den externa rapportering avseende risk är till stor del styrd av legala krav. I Sverige är det Finansinspektionen som är tillsynsmyndighet för de finansiella bolagen. Varje kvartal rapporterar bolaget in uppgifter om bland annat kapitalbas och kapitalkrav till Finansinspektionen.

Bolaget mäter och kvantifierar risk i enlighet med Solvens II standard-formel. I standardformeln mäts risk för följande riskkategorier; försäkringsrisk, marknadsrisk, motpartsrisk och operativ risk. Det totala kapitalkravet ställs sedan i relation till bolagets kapitalbas.

Bolagets styrelse får en intern riskrapport en gång per kvartal där det framgår hur de olika riskerna utvecklats över tiden, samt hur relationen mellan kapitalbasen och kapitalkravet har utvecklats.

Beräkning av kapitalkrav per riskkategori och analys av riskernas utveckling över tid samt hur riskerna samvarierar genomförs och rapporteras, av riskkontrollfunktionen, kvartalsvis till styrelsen i form av en intern riskrapport.

Riskorganisation



Inför väsentlig förändring analyseras förändringens påverkan på bolagets riskprofil. Eventuella väsentliga förändringar och en analys av dess påverkan på bolagets riskprofil ingår i den kvartalsvisa interna riskrapporten.

En central och årligen återkommande aktivitet, inom ramen för riskhanteringssystemet, är bolagets Egen risk och solvensanalys (ERSA). Hur arbetet bedrivs beskrivs i bolagets Riktlinje avseende ERSA som är fastställd av styrelsen. Analysen tar utgångspunkt i bolagets riskprofil och en genomgång av bolagets samtliga väsentliga risker. Analysen är framtidsblickande och innehåller en bedömning av om bolagets kapitalresurser är, och kommer att vara, tillräckliga i förhållande till de risker bolaget ska bära om dess affärsplan realiserar.

Företagets riskkontrollfunktion är självständig och ansvarar för att bevaka, analysera, avrapportera bolagets riskexponeringar samt bidra till att utveckla företagets riskhanteringssystem. Riskcontroller rapporterar till styrelse och vd. Bland annat hur den löpande riskhanteringen övergripande fungerar.

Compliancefunktionen är ett stöd för att bolaget ska arbeta enligt gällande regler och har bland annat till uppgift att bistå organisationen vid utformning av interna regelverk, bevaka förändringar i de externa regelverken och följa upp regelefterlevnaden i bolaget. Compliancefunktionen rapporterar till styrelse och vd.

Aktuariefunktionen ansvarar för beräkning av försäkringstekniska avsättningar, bistår vid premieberäkningar och bidrar till bolagets ERSA-process. Även denna funktion rapporterar till styrelse och vd.

Bolagets internrevisionsfunktion ska medverka till och kontrollera att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer genom att undersöka och utvärdera den interna styrningen. Internrevisionsfunktionen rapporterar till styrelse och vd.

Risker i försäkringsverksamheten

Försäkringsrisker består av premierisk, reservsättningsrisk och katastrofrisk. Innebörden i dessa begrepp och bolagets generella metoder för att hantera dessa typer av risker beskrivs nedan.

Teckningsrisk

Är risken att skade- och driftskostnaderna inte täcks av premieintäkterna. Det vill säga risken för förlust på grund av ogynnsamt skadeutfall. Premierisken innehåller naturligt en genuin osäkerhet om det faktiska utfallet av varje enskilt försäkringsavtal och därmed en osäkerhet om det totala utfallet inom respektive affärsgrän.

Reservsättningsrisk

Reservsättningsrisk är risken för att de försäkringstekniska avsättningarna inte räcker för att reglera inträffande skador. Den hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador.

Katastrofrisk

Bolagets verksamhetsområde är i huvudsak begränsat till Värmlands län, vilket innebär att de risker bolaget tecknat är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en brand- eller naturskada. Främst är det olika typer av egendomsförsäkring (exempelvis fastighets-, lantbruk/skogs- och villaförsäkring) som är särskilt känslig för denna geografiska koncentration. Återförsäkring är det viktigaste instrumentet för reducering av katastrofrisk.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom sjukdom- och olycksfallsförsäkring, egendom, ansvar, motorfordon samt trafikförsäkring.

Bolaget har livrisker i skadelivräntorna och livförsäkringsrisk avser risken för förluster av enskilda personers liv och hälsa, med de relevanta underkategorierna livfallsrisk, kostnadsrisk och omprövningsrisk. Bolaget exponeras för dessa risker dels via bolagets egna skadelivräntor, dels via mottagen återförsäkring där bolaget tar emot motsvarande risker i skadelivräntor tillhörande LF Sak. Via skadelivräntorna har bolaget även en ränterisk.

Riskhantering i försäkringsverksamheten är grundläggande i alla försäk-

ringsbolag. En i grunden korrekt riskanpassad prissättning är nödvändig för att trygga bolagets lönsamhet på lång sikt. Precis som korrekta avsättningar för framtida skadeutbetalningar (skadereserver) vilka också har en direkt påverkan på resultatet.

För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte, återförsäkring, tillsammans med de 22 övriga länsbolagen i länsbolagsgruppen. Hantering av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen – per riskslag – fastställda belopp (självbehåll), per skada, per händelse och totalt per skadeår.

Återförsäkringen tar alltså sikte på att begränsa bolagets kostnad för egen räkning i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse och i tredje hand för det totala årsresultatet. Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB i sin tur upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB, med fastställda andelar, som beror på affärsvolym, valda självbehåll och historiskt skadeutfall. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsbegränsningar (teckningsmaximaler). Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis. De förnyas och omförhandlas varje år.

Skyddet för trafikskador är anpassat till begränsningarna i Trafikskadelagen. För skador som inträffat utomlands i länder med obegränsat ansvar finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd.

Det externa katastrofskyddet har under året varit begränsat till 8 miljarder för de 23 länsbolagen och Länsförsäkringar Sak tillsammans.

Risken att bolaget av misstag tecknar en risk som i sin helhet eller till en del inte täcks av bolagets återförsäkringsprogram, är en processrisk och är ett exempel på risk som definitionsmässigt hör hemma under rubriken "Operativa risker".

Premie- och reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga där en stor andel av utbetalningarna tenderar att komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador.

För både trafik och sjuk- och olycksfallsaffären tillkommer en osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur dessa affärer belastas med kostnader.

Utvecklingen av bolagets avsättning för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, det vill säga en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker till att täcka kostnaden för inträffade skador.

Bolaget har en så kallad stoploss återförsäkring som begränsar riskårets totala skadekostnad i direkt affär, exklusive olycksfall- och trafikaffär, till 90 % av motsvarande försäkringsgrenarnas premieintäkt för egen räkning.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som antytts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkringen. Nedanstående känslighetsanalyser har genomförts genom att mäta effekten på vinst före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande, med övriga antaganden konstanta och utan någon hänsyn till eventuella diversifieringseffekter.

Känslighetsanalys

Teckningsrisken, Tkr	Inverkan på vinst före skatt		Inverkan på eget kapital	
	2017	2016	2017	2016
1 % ökning i totalkostnadsprocent	-6 200	-5 800	- 4 836	-4 254
1 % minskning i premienivån	- 4 012	-3 876	- 3 129	-3 023
1 % ökning i skadefrekvens	-3 732	-3 762	-2 911	-2 934
10 % ökning i premier för avgiven återförsäkring	-4 764	-4 714	- 3 716	-3 677

Ovanstående tabell visar hur resultatet före skatt och eget kapital påverkas av förändringen i olika parametrar.

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Utöver känslighetsanalysen utgör också tidigare års prognoser över skadekostnaden för enskilda år ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutliga skadekostnaden. Som för vissa affärsgränar kan ta många år innan alla skador är slutreglerade.

Tabellen nedan visar uppskattad skadekostnad för respektive år och nuvarande skattning av skadekostnaden. Av den övre delen av tabellen framgår skattningen av den totala skadekostnaden per kalenderår. Den nedre delen visar hur stor del av detta som finns i balansräkningen.

Skadekostnad före återförsäkring, brutto (Tkr)

Skadeår	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Totalt
Uppskattad skadekostnad:										
- i slutet av skadeåret	294 448	330 016	278 120	302 948	350 510	406 831	425 350	507 860	451 390	
- ett år senare	279 621	337 752	280 408	303 548	366 365	435 863	436 917	494 869		
- två år senare	270 409	332 003	267 277	303 118	364 458	431 625	437 597			
- tre år senare	270 467	322 309	262 194	306 320	342 801	445 831				
- fyra år senare	261 497	320 036	263 505	306 289	342 675					
- fem år senare	267 212	320 501	269 784	306 331						
- sex år senare	267 212	318 962	271 069							
- sju år senare	271 318	319 799								
- åtta år senare	273 606									
Nuvarande skattning av total skadekostnad	273 606	319 799	271 069	306 331	342 675	445 831	437 597	494 869	451 390	
Totalt utbetalt	234 763	293 491	238 381	265 659	291 000	388 650	372 551	363 287	213 400	
Summa kvarstående skadekostnad	38 843	26 308	32 688	40 672	51 675	57 181	65 046	131 581	237 991	681 985
Avsättning avseende skadeår 2009 och tidigare										283 533
Avsättning skadelivräntor										178 961
Total avsättning i balansräkningen brutto (exklusive skadebehandlingsreserv)										1 144 480

Marknadsrisk (finansiell risk)

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser och fastighetspriser påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar, skulder samt det redovisade värdet på diskonterade försäkringstekniska avsättningar. Marknadsrisken är risken för förlust då verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i dessa marknadspriser.

För Länsförsäkringar Värmlands del är det aktiekurs-, fastighets- och ränterisk som är de mest påtagliga riskerna.

Bolaget har en kapitalplacerings-, konsoliderings- och skuldtäckningspolicy, som beskriver hur bolaget ska placera sina tillgångar och till vilken risk detta får ske. Policyen revideras minst en gång per år och beslutas av styrelsen. I detta regelverk har bolaget även tagit hänsyn till de legala krav som kan påverka hur bolaget får placera kapitalet.

Länsförsäkringar Värmland placeringssammansättning och avkastningar per placeringstillgång framgår av totalavkastningstabellen i förvaltningsberättelsen.

Målet för bolagets kapitalförvaltning är att långsiktigt generera en så hög avkastning som möjligt med hänsyn tagen till risk och tillgänglighet.

Försäkringstekniska avsättningar täcks i huvudsak av räntebärande placeringar.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är koncernens enskilt största marknadsrisk. Totalt har koncernen en aktieexponering på 1 093 (981,5) Mkr, i detta innehav ingår Länsförsäkringar AB. Aktieportföljen, utöver innehavet i Länsförsäkringar AB, uppgår till 500 Mkr.

Bolaget försöker minska risken i aktieportföljen genom att sprida risken på flera olika branscher och geografiska regioner. Aktiernas sammansättning framgår av totalavkastningstabellen i förvaltningsberättelsen samt i not 17.

Känslighetsanalys, aktiekursrisk

Inverkan på vinst före skatt, Mkr	2017	2016
Kursnedgång på aktier med 10 %	-109,3	-98,1
Kursuppgång på aktier med 10 %	109,3	98,1

Känslighetsanalys, aktiekursrisk

Inverkan på eget kapital, Mkr	2017	2016
Kursnedgång på aktier med 10 %	-85,3	-76,5
Kursuppgång på aktier med 10 %	85,3	76,5

Valutakursrisk

Bolaget har placeringstillgångar i fonder som i sin tur placerar i utlandet. Värdet på dessa uppgår till 278,9 (250,2) Mkr. Den största delen av exponeringen finns i USA och Euroländerna. Maximalt 7 % av de totala placeringstillgångarna får vara placerade i annan valuta än svenska kronor. Valutasäkring för att minska valutarisken är tillåten. En normalportfölj är bestämd och sammansättning beskrivs i bolagets Riktlinje för placeringar. Ingen valutasäkring har skett och valutarisk är inte en väsentlig del av marknadsrisken i bolaget.

Känslighetsanalys, valutarisk

Inverkan på resultat före skatt, Mkr	2017	2016
10 % nedgång i valutakurser	-27,9	-25,0

Ränterisk

Bolagets placeringar i räntebärande värdepapper uppgår totalt till 552,1 (566,3) Mkr. Dessa tillgångar består av Kort ränta företag, LF Lång Räntefond, LF Kort Räntefond, Global strategisk ränta, Förlagslån samt Realränteobligationer, vilket motsvarar bolagets policy.

Koncernen har räntebärande finansiella skulder i form av lån till externa långivare med fastigheterna som säkerhet som uppgår på balansdagen till 11,8 (11,8) Mkr.

Känslighetsanalys, ränterisk

Inverkan på vinst före skatt, Mkr	2017	2016
Ränteuppgång med 1 %	10,5	8,6
Räntenedgång med 1 %	-13,3	-12,2

Känslighetsanalys, ränterisk

Inverkan på eget kapital, Mkr	2017	2016
Ränteuppgång med 1 %	8,2	6,7
Räntenedgång med 1 %	-10,4	-9,5

Bolaget redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafik- och olycksfallsförsäkring. Detta innebär att bolaget även har en ränterisk inbyggd i de försäkringstekniska avsättningarna. Totalt uppgår de diskonterade avsättningarna för oreglerade skador (netto) i trafik- och olycksfallsaffären till 268,2 (208,5) Mkr. Den ackumulerade diskonterings-effekten, det vill säga skillnaden mellan diskonterade och odiskonterade reserver (brutto) uppgår till 16,1 (27,7) Mkr.

Motpartsrisk

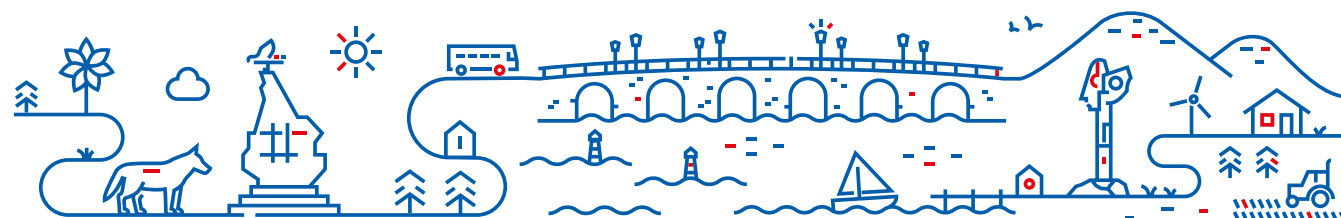
Motpartsrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser. För att begränsa motpartsrisken i placeringar i räntebärande värdepapper har bolaget fastställt vilken den lägsta kreditvärdering en emittent ska ha.

Motpartsrisken i avgiven återförsäkring är risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med återförsäkringsavtalen. För att begränsa denna risk har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som får användas. Minimikravet är att återförsäkringsgivare ska ha minst A-rating enligt Standard & Poor's när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB-rating på övrig affär.

I detta avseende är affär med lång avvecklingstid affär som beräknas ha en längre avvecklingstid än fem år. Dessutom eftersträvas en spridning på ett flertal olika återförsäkrare. Bolaget har på balansdagen 279,9 (308,3) Mkr i återförsäkrarens andel av oreglerade skador. Bolaget har inte någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna.

Maximal kreditexponering

Tkr	2017	2016
Obligationer och andra värdepapper	1 595 105	1 496 893
Övriga finansiella tillgångar	299 093	299 776
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	279 953	308 306
Fordringar	256 391	252 915



Kreditexponeringar fördelade på kreditbetyg

Exponering 2017 (2016)	AAA	AA	A	BBB	BB	Ingen rating
Obligationer och andra räntebärande värdepapper						
- Svenska staten	195 009 (208 661)					
- Svenska bostadsinstitut	218 194 (218 125)					
- Övriga svenska emittenter		576 292 (513 132)	516 677 (468 370)			88 934 (88 605)
Övriga finansiella tillgångar		248 886 (248 886)	50 207 (50 890)			
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar			279 953 (308 306)			
Fordringar						256 391 (245 556)

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkringstekniska skulder. För bolaget är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller.

Finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska avsättningar

Tkr	Redovisat värde			Kassaflöden			
	Totalt	Varav utan kontraktsenliga förfall	Varav med kontraktsenliga förfall	< 3 mån	3 mån-1 år	1 år-5 år	> 5 år
Finansiella tillgångar	1 645 060	1 470 647	174 413	50 207	-	28 023	96 183
Försäkringstekniska avsättningar f e r	1 178 459	1 178 459	-	-	356 188	410 595	411 676

Tabellen visar en analys av kassaflödet där de finansiella tillgångarna delas in i kontrakt med kända kassaflöden och kontrakt där flöden inte är kända. Dessutom visar tabellen även det förväntade kassaflödet för bolagets försäkringstekniska avsättningar.

Fastighetsrisk

Bolaget har en exponering i fastigheter som uppgår till totalt 248,9 (248,9) Mkr. Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärldsförändringar. Fastigheterna är i en fungerande marknad i centrala Karlstad och en årlig marknadsvärdering sker av extern part.

Känslighetsanalys, fastighetsrisk

Inverkan på resultat före skatt, Mkr	2017	2016
Avkastningskravet ökar med 0,5 %	-12,2	-12,3
Avkastningskravet minskas med 0,5 %	+14,2	+14,4

Operativa risker

En viktig del av bolagets riskhantering är processarbetet. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten ska bedrivas. Processerna är även utgångspunkten för bolagets riskanalys, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner. En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar.

Bolagets funktioner för riskkontroll, compliance och internrevision har som nämnts bland annat till uppgift att på olika sätt hjälpa till att identifiera och granska bolagets operativa risker.

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer bolaget livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Liv respektive Länsförsäkringar Banks räkning. Som ersättning för detta erhåller bolaget en provision. Den ersättning som bolaget erhåller från Länsförsäkringar Liv är till viss del förenad med ett annullationsansvar, vilket innebär att bolaget kan bli återbetalningsskyldig om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är relativt begränsad eftersom annullationsansvar bara är treårigt.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras hur stor ersättning bolaget ska ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att bolaget ska stå för 80 % av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank.

Risker i övrig verksamhet i förhållande till avsättningar och eventalförpliktelser bedöms inte föreligga.



Not 3	Premieinkomst
--------------	----------------------

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Direkt försäkring i Sverige	626 976	604 534	627 195	604 534
Mottagen återförsäkring	41 730	41 457	41 730	41 457
Summa premieinkomst	668 706	645 991	668 925	645 991

Not 4	Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen
--------------	---

Tkr	2017	2016
Överförd kapitalavkastning	3 142	7 727
Räntesats, Sjuk och olycksfall samt Trafik	0,75%	1,50%
Räntesats, Skadelivränteaffären	0,50%	0,75%
Räntesats, Mottagen Återförsäkring	0,10%	0,40%
Räntesats, Övrig affär	0,10%	0,10%

I not 1 redogörs hur "överförd kapitalavkastning" har beräknats.

Not 5	Utbetalda ersättningar
--------------	-------------------------------

Tkr	2017			2016		
	Före avgiven återförsäkring	Avgiven återförsäkring	Försäkrings-ersättningar, f e r	Före avgiven återförsäkring	Avgiven återförsäkring	Försäkrings-ersättningar, f e r
Utbetalda försäkringsersättningar	423 710	-48 683	375 027	439 275	-45 490	393 785
Skaderegleringskostnader	40 028	-	40 028	30 345	-	30 345
Utbetalda försäkringsersättningar	463 738	-48 683	415 055	469 620	-45 490	424 130

Not 6	Återbäring
--------------	-------------------

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
IB Återbäring	-	-	-	-
Under perioden avsatt återbäring	-30 000	-	-30 000	-
Summa avsatt för återbäring	-30 000	-	-30 000	-

Not 7	Driftskostnader
--------------	------------------------

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Anskaffningskostnader	- 68 644	-70 869	-68 644	-70 869
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	3 674	668	3 674	668
Administrationskostnader	-41 001	-32 582	-42 701	-32 582
Provisioner i avgiven återförsäkring	-	-	-	-
Summa driftskostnader	-105 971	-102 783	-107 671	-102 783
Övriga driftskostnader				
Driftskostnad för finans och fastighet	-2 082	-1 889	-2 082	-1 889
Intäkter för förmedlad affär	36 553	27 849	36 553	27 849
Kostnader för förmedlad affär	-33 024	-30 248	-33 024	-30 248
Skaderegleringskostnader	-40 028	-30 345	-40 028	-30 345
Summa övriga driftskostnader	-38 581	-34 633	-38 581	-34 633
Driftskostnader i sakförsäkringsrörelsen	-144 552	-137 416	-146 252	-137 416
Totala driftskostnader före funktionsindelning				
Personalkostnader	-81 010	-73 897	-81 010	-73 897
Lokalkostnader	-8 074	-8 936	-8 074	-8 936
Avskrivningar	-3 617	-476	-1 440	-476
Övrigt	-85 400	-82 010	-89 277	-82 010
Omkostnadsbidrag för förmedlad affär	33 549	27 903	33 549	27 903
Summa totala driftskostnader före funktionsindelning	-144 552	-137 416	-146 252	-137 416

Not 8	TFF
--------------	------------

Trafikförsäkringsföreningen (TFF) är ett samarbetsorgan för de försäkringsbolag som har rätt att meddela trafikförsäkring i Sverige. Dessa försäkringsbolag är enligt lag skyldiga att vara medlemmar i TFF.

Driftskostnaderna och skaderegleringskostnaderna hos TFF överstiger regelmässigt intäkter och det uppkommer årligen ett nettounderskott. Av regler i trafikskadelagen följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera nettounderskottet. Länsförsäkringsgruppens andel är cirka 40 % av totalt belopp att finansiera.

För Länsförsäkringar Värmlands del beräknas kostnaderna 2017 till 3,3 (4,2) Mkr. Se även text under Eventualförpliktelser.

Not 9	Kapitalavkastning
--------------	--------------------------

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
<i>Kapitalavkastning, intäkter</i>				
Hyresintäkter från byggnader och mark	17 943	23 782	-	-
Utdelning på aktier och andelar	1 491	1 494	1 491	1 494
Ränteutgifter m m				
- obligationer och andra räntebärande papper	4 157	4 510	5 305	5 497
- övriga ränteutgifter	14	-	-	-
Summa kapitalavkastning, intäkter	23 605	29 787	6 796	6 991
<i>Kapitalavkastning, kostnader</i>				
Kapitalförvaltningskostnader	-2 097	-1 961	-2 097	-1 961
Fastighetsskatt	-1 532	-5	-	-5
Driftkostnader fastigheter	-5 961	-13 779	-	-
Räntekostnader, fastighetslån	-25	-174	-	-
Övriga kostnader	-772	-	-	-
Summa kapitalavkastning, kostnader	-10 338	-15 919	-2 097	-1 966

Not 10	Orealiserade vinster och förluster placeringstillgångar
---------------	--

Tkr	Koncernen				Moderbolaget			
	Orealiserade vinster		Orealiserade förluster		Orealiserade vinster		Orealiserade förluster	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
<i>Orealiserade resultat</i>								
- byggnader och mark	-743	870	-	-	-	-	-	-
- aktier och andelar	108 722	100 516	-569	-889	95 868	86 544	-569	-889
- räntebärande värdepapper	1 441	13 773	-748	-225	1 441	13 773	-748	-225
Summa orealiserade vinster och förluster	109 420	115 159	-1 317	-1 114	97 309	100 317	-1 317	-1 114



Not 11	Årets resultat per kategori av finansiella instrument
---------------	--

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
<i>Finansiella tillgångar</i>				
Aktier och andelar	110 792	100 497	97 938	85 655
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 441	13 548	4 882	13 548
Summa orealiserade vinster och förluster	114 233	114 045	102 820	99 203

Not 12	Förmedlad affär
---------------	------------------------

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
<i>Övriga intäkter och kostnader</i>				
Provision m m för Liv, Bank, Fond & Fastighetsförmedling	36 554	27 849	36 554	27 849
Driftkostnad för Liv, Bank, Fond & Fastighetsförmedling	-33 023	-30 248	-33 023	-30 248
Summa övriga intäkter och kostnader	3 531	-2 399	3 531	-2 399

Not 13 Skatt på årets resultat

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
<i>Aktuell skattekostnad</i>				
Periodens skattekostnad	-6 827	-10 810	-4 531	-8 880
Tidigare års skattekostnad	-	-	-	-
Summa aktuell skattekostnad	-6 827	-10 810	-4 531	-8 880
Uppskjuten skattekostnad pensionsskuld	-462	-1166	-462	-1166
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	-21 028	-27 825	-21 243	-24 598
- byggnader och mark	-	-	-	-
- aktier och andelar	-	-	-	-
- obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-	-	-
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver	2 112	-2 596	-	-
Effekt av ändrad skattesats	-	-	-	-
Summa uppskjuten skattekostnad	-19 378	-31 587	-21 705	-25 764
Summa skatt på årets resultat	-26 205	-42 397	-26 236	-34 644

Koncernen

Tkr	2017		2016	
<i>Austämning av effektiv skatt</i>				
Koncern resultat före skatt		127 535		181 876
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	22 %	-28 058	22 %	-40 013
Tidigare års skatt	-2,3 %	-	0,3 %	-549
Ej avdragsgilla kostnader	0,3 %	-377	0,7 %	-1 263
Ej skattepliktiga intäkter	0,0 %	2 936	0,0 %	8
Ej redovisade intäkter	0,0 %	-18	0,0 %	-
Ej redovisade kostnader	0,0 %	-	0,0 %	-
Schablonintäkt på investeringsfond	0,5 %	-688	0,3 %	-580
Schablonränta på periodiseringsfond	0,0 %	-	0,0 %	-
Effekt av ändrad skattesats	0,0 %	-	0,0 %	-
Redovisad effektiv skatt	20,5 %	-26 205	23,3 %	-42 397

Skattefordringar och -skulder

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
<i>Aktuell skatteskuld/fordran</i>				
Periodens skatteskuld/fordran	-3 041	1 861	-3 302	498
Tidigare års skatteskuld/fordran	-	-	-282	-
Summa aktuell skatteskuld/fordran	-3 041	1 861	-3 584	498
Uppskjuten skattefordran avseende pensionsskuld	-297	-792	-297	-792
Uppskjuten skatteskuld	-	-	-	-
- byggnader och mark	27 085	17 987	-	-
- aktier och andelar	-	-	-	-
- orealiserade vinster	132 969	137 870	132 969	111 726
Uppskjuten skatteskuld på obeskattade reserver	110 305	112 417	-	-
Uppskjuten skatteskuld på aktiverade utvecklingskostnader	-	-	-	-
Effekt av ändrad skattesats	-	-	-	-
Summa uppskjuten skatteskuld/fordran	270 062	267 482	132 672	110 934
Summa skatteskuld	267 021	269 343	129 088	111 432

Uppskjuten skatt har beräknats efter 22 procent.
Förändringen mellan åren har redovisats som uppskjuten skattekostnad eller uppskjuten skatteintäkt.



Moderbolaget

Tkr	2017		2016	
<i>Austämning av effektiv skatt</i>				
Moderbolaget resultat före skatt		114 874		146 691
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	22 %	-25 272	22 %	-32 272
Tidigare års skatt	0,0 %	-	0,4 %	-549
Ej avdragsgilla kostnader	0,3 %	-327	0,9 %	-1 251
Ej skattepliktiga intäkter	-0,1 %	59	0,0 %	8
Ej redovisade intäkter	0,0 %	-8	0,0 %	-
Ej redovisade kostnader	0,0 %	-	0,0 %	-
Schablonintäkt på investeringsfond	0,6 %	-688	0,4 %	-580
Schablonränta på periodiseringsfond	0,0 %	-	0,0 %	-
Effekt av ändrad skattesats	0,0 %	-	0,0 %	-
Redovisad effektiv skatt	22,8 %	-26 236	23,6 %	-34 644

Not 14 Immateriella tillgångar

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	-	-	-	-
Årets köp	5 220	-	5 220	-
Utgående anskaffningsvärde	5 220	-	5 220	-
Ingående ackumulerade avskrivningar	-	-	-	-
Årets avskrivningar	-1 044	-	-1 044	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 044	-	-1 044	-
Summa immateriella tillgångar	4 176	-	4 176	-

Årets anskaffning avser köpeskilling för förvärvad sjuk- och olycksfallsaffär.

Not 15 Byggnader och mark

Koncernen 2017				Koncernen 2016			
Tkr	Förvaltningsfastigheter	Rörelsefastigheter	Totalt	Tkr	Förvaltningsfastigheter	Rörelsefastigheter	Totalt
Ingående verkligt värde 2017-01-01	106 886	142 000	248 886	Ingående verkligt värde 2016-01-01	105 255	139 000	244 255
Anskaffningsvärde	86 635	112 951	199 586	Anskaffningsvärde	86 196	112 951	199 147
Investeringar i fastigheterna	742	-	742	Investeringar i fastigheterna	439	-	439
Nyförvärv	-	-	-	Nyförvärv	-	-	-
Ackumulerade avskrivningar	-13 297	-25 460	-38 757	Ackumulerade avskrivningar	-12 057	-23 141	-35 198
Orealiserad värdeförändring	32 806	54 509	87 315	Orealiserad värdeförändring	32 308	52 190	84 498
Utgående verkligt värde 2017-12-31	106 886	142 000	248 886	Utgående verkligt värde 2016-12-31	106 886	142 000	248 886

Fastigheterna, förutom fritidshuset, ligger i centrala Karlstad. Fritidshuset för personalen ligger i Torsby kommun.

Värderingsmetod

Vid värderingen beaktas nuvärdesberäknade årliga kassaflöden samt ett nuvärdeberäknat restvärde vid kalkylperiodens slut. Värdering har utförts av oberoende värderingsman. Använt avkastningskrav vid beräkningarna är 6,3 till 6,5%. I Moderbolaget redovisas fastigheter som förvaltningsfastighet.

Antaganden vid värdering till verkligt värde	2017	2016
Hysesintäkter	24 105	23 580
Kalkylränta vid diskontering, procent	8,3-8,5 %	8,2-8,4 %
Direktavkastningskrav, procent	6,3-6,5 %	6,4-6,5 %
Byggnader och mark, Moderbolaget		
Ackumulerade anskaffningsvärden	Bokfört värde	Bokfört värde
Vid årets början	314	314
Aktivering förbättring	-	-
Vid årets slut	314	314
Ackumulerade värdejusteringar		
Vid årets början	631	631
Värdejustering	-	-
Vid årets slut	631	631
Totalt värde byggnader och mark	945	945

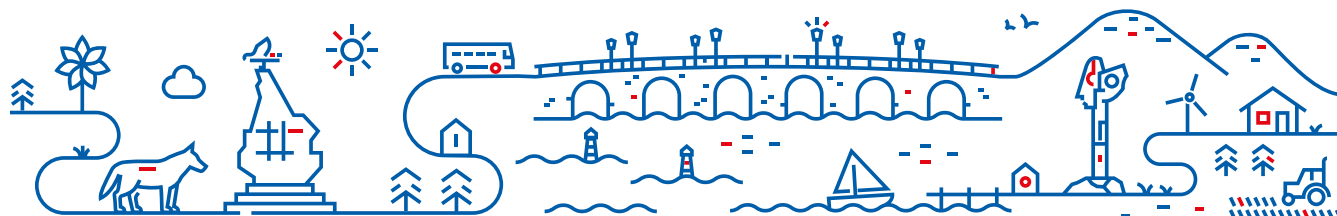
Not 16 Aktier och andelar i koncernbolag

	Antal	Ägarandel %	Bokfört värde	Eget kapital	Säte	Resultat senast upprättade bokslut
Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB	83 500	100	9 963	73 449	Karlstad	6 508
Länsförsäkringar Värmland Fastigheter HB	2	1	100	200	Karlstad	-
Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB	1 000	100	25 016	25 114	Karlstad	-
Summa aktier och andelar			35 079			

	Anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2017	2016	2017	2016
Anskaffningsvärden och marknadsvärden, Moderbolaget Tkr				
Aktier och andelar	425 285	425 170	1 020 189	921 576
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	543 223	555 474	552 091	566 281
Summa	968 508	980 644	1 572 280	1 487 857
Anskaffningsvärden och verkliga värden på aktier och andelar i moderbolaget/koncernen				
Noterade svenska aktier	19 011	19 011	50 970	45 490
<i>Onoterade aktier och andelar</i>				
Länsförsäkringar AB	166 743	166 743	516 676	468 370
Övriga onoterade aktier och andelar	2 360	2 244	3 249	3 258
Summa onoterade svenska aktier och andelar	169 103	168 987	519 925	471 628
<i>Noterade andelar i aktiefonder</i>				
LF Sverigefond Index	75 864	75 864	170 392	154 289
LF Europafond Indexnära	35 762	35 762	49 636	43 717
LF USAfond Index	35 705	35 705	64 869	59 359
LF Global Hållbar	31 632	20 554	73 512	43 355
LF Europafond	30 156	30 156	51 678	47 374
LF Tillväxtmarknadsfond Index	15 052	15 052	21 386	17 325
LF Globalfonden	-	11 078	-	23 406
LF Japanfonden	13 000	13 000	17 821	15 633
Summa noterade andelar i aktiefonder	237 171	237 171	449 294	404 458
Totalt aktier och andelar i moderbolaget	425 285	425 169	1 020 189	921 576
Tillkommer aktier i koncernen				
Humlegården AB I	25 016	25 016	72 780	59 926
Summa aktier och andelar i koncernen	450 301	450 185	1 092 969	981 502

Upplupet anskaffningsvärde och verkliga värden på obligationer och andra räntebärande värdepapper i moderbolaget/koncernen.

	Anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2017	2016	2017	2016
Noterade obligationer och andra räntebärande papper				
LF Lång räntefond	103 613	103 613	112 367	112 129
LF Kort räntefond	165 454	165 454	160 224	160 599
LF Global strategisk ränta	25 000	25 000	25 239	24 791
LF Kort ränta företag	80 000	80 000	80 100	79 928
Statens Realränteobligationer	119 156	131 408	123 954	137 944
Förlagslån Länsförsäkringar Bank	50 000	50 000	50 207	50 890
Summa svenska värdepapper	543 223	555 475	552 091	566 281



KONCERNEN 2017 – finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen

Finansiella tillgångar, Tkr	Via identifiering	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Aktier och andelar	1 092 969	-	1 092 969	1 092 969
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	552 091	-	552 091	552 091
Lån	-	-	-	-
Övriga fordringar	-	26 013	26 013	26 013
Kassa och bank	-	767 109	767 109	767 109
Upplupna ränte- och hyresintäkter	-	252	252	252
Summa	1 645 060	793 374	2 438 434	2 438 434

Finansiella skulder, Tkr	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder	35 648	35 648
Summa	35 648	35 648

MODERBOLAGET 2017 – finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen

Finansiella tillgångar, Tkr	Via identifiering	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Aktier och andelar	1 020 189	-	1 020 189	1 020 189
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	552 091	-	552 091	552 091
Lån	-	69 000	69 000	69 000
Övriga fordringar	-	25 838	25 838	25 838
Kassa och bank	-	749 109	749 109	749 109
Upplupna ränte- och hyresintäkter	-	252	252	252
Summa	1 572 280	844 199	2 416 479	2 416 479

Finansiella skulder, Tkr	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder	34 294	34 294
Summa	34 294	34 294

KONCERNEN 2016 – finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen

Finansiella tillgångar, Tkr	Via identifiering	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Aktier och andelar	981 502	-	981 502	981 502
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	566 281	-	566 281	566 281
Lån	-	-	-	-
Övriga fordringar	-	10 444	10 444	10 444
Kassa och bank	-	669 438	669 438	669 438
Upplupna ränte- och hyresintäkter	-	283	283	283
Summa	1 547 783	680 165	2 227 948	2 227 948

Finansiella skulder, Tkr	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder	27 140	27 140
Summa	27 140	27 140

MODERBOLAGET 2016 – finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen

Finansiella tillgångar, Tkr	Via identifiering	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Aktier och andelar	956 652	-	956 652	956 652
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	566 281	-	566 281	566 281
Lån	-	79 000	79 000	79 000
Övriga fordringar	-	10 419	10 419	10 419
Kassa och bank	-	651 459	651 459	651 459
Upplupna ränte- och hyresintäkter	-	283	283	283
Summa	1 522 933	741 161	2 264 094	2 264 094

Finansiella skulder, Tkr	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder	26 940	26 940
Summa	26 940	26 940

I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelningen av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1 Enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument.

Nivå 2 Utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1.

Nivå 3 Utifrån indata som inte är observerbar på marknaden värderas aktier och andelar enligt nedanstående:

Den samlade resultateffekten från finansiella tillgångar och skulder, som värderades med hjälp av värderingstekniker, uppgick till +48 (+64,7) Mkr i koncernen.

Länsförsäkringar AB-aktien värderas till substansvärde. Substansvärdet för Länsförsäkringar AB-aktien är det samma som LFAB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet på aktien är således årets totalresultat i Länsförsäkringar AB-koncernen. Tillgångarna i Länsförsäkringar AB består huvudsakligen av värdet på aktierna i dotterbolagen och det är i dotterbolagen som koncernens resultat huvudsakligen uppstår.

Länsförsäkringar Värmlands Aktieförvaltning AB äger aktier i Humlegården Fastigheter AB. Dessa aktier beräknas som ett substansvärde vilket består av respektive koncerns egna kapital plus övervärdet i fastigheter. Övervärdet är lika med fastigheternas marknadsvärde minus koncernmässigt bokfört värde korrigerat för latent skatt, vilket är den värderingsmetod som bäst avspeglar värdet på Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB. Fastigheterna värderas av externa värderingsföretag och dessa görs med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Då marknaden för fastighetstransaktioner fungerar normalt har det medfört att ortspriser varit tillgängliga och kunnat användas. Den största negativa påverkan på värderingen av fastigheterna är en ökning av avkastningskravet.

Övriga fastigheter har värderats av ett externt värderingsföretag som har tagit hänsyn till marknadsinformation och fastigheternas kassaflöde. De parametrar som främst påverkar värdet på fastigheterna är förändring i avkastningskravet och eventuella uppkomster av vakanser. Direktavkastningskravet ligger i spannet 6,3-6,5 procent.

Länsförsäkringar Värmland gör i vart och ett av fallen en bedömning av rimligheten i värdet och tar in underliggande värden i de innehav där så är möjligt. Där detta inte är möjligt finns en löpande kontakt med styrelsen i respektive bolag för att säkerställa riktigheten i värderingen av tillgångarna. Om misstankar finns att värdena i något av innehaven skulle vara inkorrekta så förmedlas detta till styrelsen som för detta vidare till respektive bolag.

KONCERNEN 2017

Tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>				
Aktier och andelar	500 264	-	592 705	1 092 969
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	552 091	-	-	552 091
Summa	1 052 355	-	592 705	1 645 060
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>				
Övriga skulder	35 648	-	-	35 648
Summa	35 648	-	-	35 648

MODERBOLAGET 2017

Tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>				
Aktier och andelar	500 264	-	519 925	1 020 189
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	552 091	-	-	552 091
Summa	1 052 355	-	519 925	1 572 280
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>				
Övriga skulder	27 075	-	-	27 075
Summa	27 075	-	-	27 075

KONCERNEN 2016

Tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>				
Aktier och andelar	449 948	-	531 554	981 502
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	566 281	-	-	566 281
Summa	1 016 229	-	531 554	1 547 783
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>				
Övriga skulder	27 140	-	-	27 140
Summa	27 140	-	-	27 140

MODERBOLAGET 2016

Tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>				
Aktier och andelar	449 948	-	506 704	956 652
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	566 281	-	-	566 281
Summa	1 016 229	-	506 704	1 522 933
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>				
Övriga skulder	26 940	-	-	26 940
Summa	26 940	-	-	26 940

Not 19 Fordringar avseende direkt försäkring		
Tkr	2017	2016
Fordringar hos försäkringstagare	193 850	183 404
Fordringar hos försäkringsföretag	19 574	37 203
Summa fordringar avseende direkt försäkring	213 424	220 607

Not 20 Övriga fordringar				
Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Avräkning LFAB	25 197	9 922	25 197	9 922
Övriga fordringar	816	522	641	497
Summa övriga fordringar	26 013	10 444	25 838	10 419

Not 21 Materiella tillgångar				
Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	32 502	32 242	32 302	32 042
Årets köp	-	360	-	360
Utrangeringar	-	-100	-	-100
Utgående anskaffningsvärde	32 502	32 502	32 302	32 302
Ingående ack. avskrivningar	-30 441	-30 013	-30 262	-29 848
Årets avskrivningar	-411	-492	-396	-476
Utrangeringar	-	64	-	62
Utgående ack. avskrivningar	- 30 852	-30 441	-30 658	-30 262
Summa materiella tillgångar	1 650	2 061	1 644	2 040

Not 22 Upplupna ränte- och hyresintäkter		
Moderbolaget, Tkr	2017	2016
Upplupna ränteutgifter	252	283
Summa upplupna ränte- och hyresintäkter	252	283

Not 25 Avsättning för oregrerade skador						
Tkr	2017			2016		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
IB rapporterade skador	580 382	-164 539	415 843	544 900	-116 912	427 988
IB inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	544 300	-143 767	400 533	503 735	-137 671	366 064
Avsättning för skaderegleringskostnad	29 064	-	29 064	31 074	-	31 074
Ingående balans*	1 153 746	-308 306	845 440	1 079 709	-254 583	825 126
Kostnad för skador som inträffat under innevarande år	454 106	-9 111	444 995	491 346	-89 647	401 699
Utbetalt/överfört till försäkringsskulder eller andra kortfristiga skulder	-463 738	48 683	-415 055	-438 687	32 489	-406 198
Beständsoverlåtelse OSV-affären	3 131	-	3 131	-	-	-
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat tidigare år (avvecklingsresultat)	-2 765	-11 219	-13 984	-7 686	3 435	-4 251
Utgående balans	1 144 480	-279 953	864 527	1 124 682	-308 306	816 376
UB Inträffade och rapporterade skador	575 840	-125 758	450 082	580 382	-164 539	415 843
UB Inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	568 641	-154 195	414 446	544 300	-143 767	400 533
Avsättning skaderegleringskostnad	35 210	-	35 210	29 064	-	29 064
Utgående balans totalt	1 179 691	-279 953	899 738	1 153 746	-308 306	845 440

För skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring avseende skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagna för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 4,20 %.

För övrig försäkring används en fast räntesats baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0,40 %, baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation.

För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används räntesatsen 0,60 %, baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation.

Not 23 Förutbetalda anskaffningskostnader		
Tkr	2017	2016
Föregående års avsättning av förutbetalda anskaffningskostnader	15 650	14 983
Årets avsättning	19 324	15 650
Årets avskrivning	-15 650	-14 983
Förutbetalda anskaffningskostnader vid årets utgång	19 324	15 650
Anskaffningskostnader med avskrivningstid inom ett år	19 324	15 650

Not 24 Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		
Tkr	2017	2016
<i>Avsättning för ej intjänade premier</i>		
Ingående balans	268 888	252 094
Premieinkomst	668 706	645 991
Intjänade premier under perioden	-685 870	-629 197
Årets avsättning	-	-
Utgående balans	278 724	268 888
<i>Avsättning för kvardröjande risk</i>		
Ingående balans	-	-
Premieinkomst	-	-
Intjänade premier under perioden	-	-
Årets avsättning	-	-
Utgående balans	-	-
Totalt		
Ingående balans	268 888	252 094
Premieinkomst	668 706	645 991
Intjänade premier under perioden	-685 870	-629 197
Årets avsättning	-	-
Utgående balans	278 724	268 888

Not 26 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser				
Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Avsättning för personal födda 1955 och tidigare som enligt avtal har möjlighet att gå i pension från 62 års ålder	1 200	3 600	1 200	3 600
	1 200	3 600	1 200	3 600

Not 27 Övriga skulder				
Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Leverantörsskulder	7 515	-	7 219	-
Trafikpremieskatt	21 430	21 400	21 430	21 400
Övriga skulder	6 703	5 740	5 645	5 540
Summa övriga skulder	35 648	27 140	34 294	26 940

Not 28 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter				
Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Förutbetalda premier	65 546	64 415	65 546	64 415
Leverantörsskulder	-	17 180	-	16 414
Upplupna löner och sociala avgifter	10 116	10 417	10 116	10 417
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19 044	9 171	15 627	5 615
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	94 706	101 183	91 289	96 861

Not 31 Personal och ombud								
Löner, ersättningar och sociala kostnader har utgått enligt följande:			Styrelse och verkställande direktör		Tjänstemän		Ombud	
			2017	2016	2017	2016	2017	2016
Löner och ersättningar			3 237	2 857	47 261	45 168	1 549	1 653
Sociala avgifter			2 253	1 847	24 322	22 807	370	402
varav pensionsavgifter			994	764	9 301	8 155	-	-
Summa ersättningar			5 490	4 704	71 583	67 975	1 919	2 055
							78 992	74 734

Ersättningprinciper

Till styrelsens ordförande och fem av bolagsstämman valda ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut.
Till styrelsens ordförande utgår ett årsarvode på 220 000 kr, till vice ordförande utgår ett årsarvode på 110 000 kr, därutöver inget arvode som exempelvis dagarvode.
Till ordinarie styrelseledamot utgår ett årsarvode på 40 000 kr samt sammanträdesarvode.
Sammanträdesarvodet uppgår till 3 000 kr/sammanträde. De två arbetstagarrepresentanterna erhåller inte styrelsearvode.
Ersättning till verkställande direktören utgörs av grundlön samt pension. Till andra ledande befattningshavare utgörs ersättningen av grundlön.
Med andra ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör företagsledning.

Ersättningar till ledande befattningshavare		Grundlön/arvode		Pensionskostnad		Summa	
Tkr		2017	2016	2017	2016	2017	2016
Verkställande direktör Ulrika Obstfelder Petersson		1 260	-	435	-	1 695	-
Fd verkställande direktör Ulf W Eriksson		1 284	2 208	560	764	1 844	2 972
Styrelsens ordförande Patrik Sandin		243	243	-	-	243	243
Styrelsens vice ordförande Eva Julin Dombrowe		131	123	-	-	131	123
Styrelseledamot Anders Folkesson		93	95	-	-	93	95
Styrelseledamot Christina Lundqvist-Viklund		71	49	-	-	71	49
Styrelseledamot Jakob Larsson		86	48	-	-	86	48
Styrelseledamot Caisa Andersson		46	-	-	-	46	-
Fd styrelseledamot Erik Eriksson		23	91	-	-	23	91
Fd styrelseledamot Victoria Svanberg		-	22	-	-	-	22
Andra ledande befattningshavare (5 st)		4 114	4 136	1 818	1 915	5 932	6 051
Summa		7 351	7 015	2 813	2 679	10 164	9 694

Not 29 Eventualförpliktelser		
Tkr	2017	2016
Eventualförpliktelse som bolagsman i Länsförsäkringar Värmland Fastigheter HB	2 151	2 387
Summa eventualförpliktelser	2 151	2 387

Not 30 Närstående	
Närstående relationer	
Med närstående avses både juridiska och fysiska personer enligt definitionen i IAS 24. Samtliga av Länsförsäkringar Värmlands dotterbolag bedöms därav som närstående, se not 16. Vidare betraktas ledningsgrupp och styrelseledamöter som närstående. (För närmare upplysning om transaktioner med ledningsgrupp och styrelseledamöter, se not 31.)	
Transaktioner med närstående ska hanteras på affärsmässiga villkor som all annan verksamhet inom bolaget. Ingen av transaktionerna med närstående har till sin karaktär, villkor eller ekonomiska innebörd varit ovanlig eller på annat sätt inte varit affärsmässigt genomförd.	
På balansdagen har moderbolaget fordringar och skulder enligt nedanstående tabell.	

Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB och Länsförsäkringar Värmland Fastigheter HB			2017	2016
Försäljning av varor och tjänster till närstående			900	1 064
Inköp av varor och tjänster från närstående			5 768	5 705
Övrigt (räntor och utdelning)			1 148	988
Fordringar på närstående per 31 december			69 000	79 000

Provisionsbaserad ersättning

För viss säljande personal som arbetar med sak- och livförsäkring utgår prestationsbaserad rörlig ersättning. Ingen rörlig ersättning utgår till övriga anställda.

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktör är 65 år. Pensionen är avgiftsbestämd. Pensionspremien ska uppgå till 35% av månadslönen. För övriga ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år och följer pensionsavtalet mellan FAO och FTF.

Medeltal anställda	Styrelse och verkställande direktör		Anställda	
	2017	2016	2017	2016
Män	5	6	49	50
Kvinnor	4	3	49	47
Totalt	9	9	98	97

Not 32	Arvoden och kostnadsersättningar till revisorer
---------------	--

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
PWC				
Revisionsverksamhet	535	647	535	647
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	201	-	201	-
Skatterådgivning	77	-	77	-
Summa arvoden till revisorer	813	647	813	647

Not 33	Förslag till behandling av vinst
---------------	---

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att årets vinst, kronor 88 637 418, jämte balanserad vinst, kronor 652 041 024, totalt kronor 740 678 442 överföres i ny räkning.

Samtidigt föreslås att moderbolagets och koncernens resultat- och balansräkning fastställs.

Avgångsvederlag

I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår avgångsvederlag till verkställande direktör, förutom lön under uppsägningstiden, sex månader, en årlön som avgångsvederlag.

Vid egen uppsägning gäller sex månaders uppsägningstid för verkställande direktören. För andra ledande befattningshavare utgår inget avgångsvederlag utan uppsägningstiden följer kollektivavtalet.

Medeltal ombud	2017	2016
Fritidssäljare	5	6
Specialombud	77*	139

* Under 2017 har en genomgång av antalet specialombud gjorts, därav differensen mellan åren.

Tilläggsupplysningar angående försäkringsklasser

Tkr	FÖRSÄKRINGSKLASSER								
	Totalt 2017	Olycksfall och sjukdom	Motorfordon ansvar mot tredje man	Motorfordon övriga klasser	Brand- och annan egen-domsskada	Allmän ansvarighet	Rätts-skydd	Summa direkt försäkring	Mottagen åter-försäkring
Premieinkomst, brutto	668 925	16 463	108 763	177 369	292 231	17 076	15 291	627 193	41 731
Premieintäkt, brutto	659 090	16 060	109 592	175 282	285 080	16 658	14 917	617 589	41 500
Försäkringsersättningar, brutto	489 683	13 228	57 520	119 590	244 202	12 203	8 329	455 072	34 611
Driftkostnader, brutto	107 671	2 717	18 176	33 021	48 235	2 819	2 524	107 492	179
Resultat av avgiven återförsäkring	-27 312	-899	137	-458	-15 961	-933	-835	-18 949	-8 363
Skadeprocent brutto, %	74,3	82,4	52,5	68,2	85,7	73,3	55,8	73,7	83,4

Karlstad den 9 mars 2018



Patrik Sandin
Ordförande



Eva Julin Dombrowe
Vice ordförande



Anders Folkesson



Caisa Andersson



Christina Lundqvist Viklund



Jakob Larsson



Jan Ingman
Personalrepresentant



Ulrika Obstfelder Petersson
Verkställande direktör



Sara Johnson
Personalrepresentant

Min revisionsberättelse har avgivits den 15 mars 2018



Eva Fällén
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Värmland
Organisationsnummer 573201-8329

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Värmland för 2017 med undantag av för hållbarhetsrapporten på sidorna 12-16. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 12-44 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Mina uttalanden omfattar inte hållbarhetsrapporten på sidorna 12-16. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och resultaträkningen och rapport om finansiell ställning för koncernen.

Mina uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets och koncernens revisionsutskott i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa

standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på min bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Min revisionsansats

Revisionens inriktning och omfattning

Jag utformade min revision genom att fastställa väsentlighetsnivå och bedöma risken för väsentliga felaktigheter i de finansiella rapporterna. Jag beaktade särskilt de områden där verkställande direktören och styrelsen gjort subjektiva bedömningar, till exempel viktiga redovisningsmässiga uppskattningar som har gjorts med utgångspunkt från antaganden och prognoser om framtida händelser, vilka till sin natur är osäkra. Liksom vid alla revisioner har jag också beaktat risken för att styrelsen och verkställande direktören åsidosätter den interna kontrollen, och bland annat övervägt om det finns belägg för systematiska avvikelser som givit upphov till risk för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter.

Jag anpassade min revision för att utföra en ändamålsenlig granskning i syfte att kunna uttala mig om de finansiella rapporterna som helhet, med hänsyn tagen till koncernens struktur, redovisningsprocesser och kontroller samt den bransch i vilken koncernen verkar.

Väsentlighet

Revisionens omfattning och inriktning påverkades av min bedömning av väsentlighet. En revision utformas för att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida de finansiella rapporterna innehåller några väsentliga felaktigheter. Felaktigheter kan uppstå till följd

av oegentligheter eller fel. De betraktas som väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar med grund i de finansiella rapporterna.

Baserat på professionellt omdöme fastställde jag vissa kvantitativa väsentlighets- tal, däribland för den finansiella rapporteringen som helhet. Med hjälp av dessa och kvalitativa överväganden fastställde jag revisionens inriktning och omfattning och mina granskningsåtgärders karaktär, tidpunkt och omfattning, samt att bedöma effekten av enskilda och sammantagna felaktigheter på de finansiella rapporterna som helhet.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt min professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i mitt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men jag gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Särskilt betydelsefullt område

Värdering av avsättning för oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador utgör en väsentlig balanspost som baseras på beräkningar och bedömningar om framtida utfall av kostnaden för inträffade skador. Faktorer som beaktas vid bedömningen är bland annat avvecklingstid och skademönster.

Bolaget använder vedertagna aktuariella metoder för beräkningarna av avsättningar för oreglerade skador. Bolagets avsättningar består av ett flertal olika produkter där egenskaper hos produkterna påverkar beräkningsmodellerna.

Se not 1 till årsredovisningen - Redovisningsprinciper (Uppskattningar och bedömningar samt Avsättning för oreglerade skador), not 2 - Risker och riskhantering samt not 25 - Avsättning för oreglerade skador.

Hur min revision beaktade det särskilt betydelsefulla området

Mina revisionsåtgärder har omfattat, men inte uteslutande utgjorts av: Bedömning av utformning och testning av effektiviteten hos kontrollerna inom processerna för att beräkna oreglerade skador. Dessa kontroller avser bland annat kontroller av indata, kontroller av aktuariella beräkningar, kontroller inom rutinen för skadereglering och bokföring.

Min granskning har också omfattat bedömningar av använda aktuariella metoder och modeller. Jag har även utmanat och bedömt företagsledningens antaganden.

Vidare har jag utfört egna beräkningar för att säkerställa att avsättningarna är rimliga. PwCs egna aktuarier biträdde vid revisionen.

Särskilt betydelsefullt område

Värdering av finansiella instrument som värderas till verkligt värde i nivå 3

I värderingen av finansiella instrument i nivå 3 används icke observerbara indata för beräkningar av verkligt värde. Bolagets aktier i nivå 3 utgör en väsentlig del av balansposten aktier och andelar.

Se not 1 till årsredovisningen – Redovisningsprinciper (Finansiella instrument – värderingsprinciper) samt not 18 – Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori.

Hur min revision beaktade det särskilt betydelsefulla området

Jag har granskat bolagets processer för värdering av nivå 3-innehav. Jag har även bedömt de modeller och metoder som bolaget använder vid värderingen.

För värderingar som är beroende av icke observerbara indata eller som kräver en högre grad av bedömningar har jag utmanat de antaganden och metoder som bolaget använt. Jag har även baserat på bolagets värderingar utfört kontrollberäkningar.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 4-11 samt 48-55. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det

mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldiga att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS, såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller

fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar jag tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Jag ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Jag är ensamt ansvarig för mina uttalanden.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Jag måste också förse styrelsen med ett uttalande om att jag har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka mitt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer jag vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Jag beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Värmland för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett

förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

REVISORNS YTTRANDE AVSEENDE DEN LAGSTADGADE HÅLLBARHETSRAPPORTEN

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 12-16 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Min granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att min granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Jag anser att denna granskning ger mig tillräcklig grund för mitt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Eva Fällén vid PricewaterhouseCoopers AB (PwC), 113 97 Stockholm utsågs till Länsförsäkringar Värmlands revisor av bolagsstämman den 28 april 2017 och revisorer från PwC har varit bolagets revisor sedan 2010.

Stockholm den 15 mars 2018

Eva Fällén
Auktoriserad revisor

Bolagsstyrningsrapport

Bolagsstyrningsrapport

Länsförsäkringar Värmland följer i tillämpliga delar, bland annat med beaktande av att bolaget inte är ett aktiemarknadsbolag, Svensk kod för bolagsstyrning (Koden). Avvikelser och förklaring till dessa anges nedan. Bolagsstyrningsrapporten har inte granskats av bolagets revisor.

Bolagsstämma

Bolagsstämman är Länsförsäkringar Värmlands högsta beslutande organ med ett antal formella uppgifter som regleras i lag och bolagsordning. Stämmans huvudsakliga uppgifter är att besluta om bolagsordning för Länsförsäkringar Värmland, utse styrelse, revisorer och valberedning samt besluta om ersättning till dessa, besluta om årsredovisning samt om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören.

Den fasta ersättningen till de stämموvalda styrelseledamöterna delas upp mellan ordföranden, vice ordföranden och övriga ledamöter och inkluderar ersättning för extra styrelsesammanträden och utskottsarbete med mera. De stämموvalda ledamöterna förutom ordföranden och vice ordförande erhåller också ett dagsarvode för varje möte som de deltar i. Ordinarie bolagsstämma 2017 fastställde principer för ersättning och andra anställningsvillkor för företagsledningen (se under avsnittet Ersättning till företagsledningen nedan).

Bolagsstämman utgörs av fullmäktige som är valda av försäkringstagarna. Antalet fullmäktige uppgår till 60 ordinarie ledamöter. Bolagets fullmäktigeorganisation finns beskriven under bolagsstyrningsfrågor på bolagets hemsida. Kallelse till bolagsstämman sker genom brev med posten, tidigast fyra och senast två veckor före bolagsstämman. Plats och tidpunkt för bolagsstämman publiceras även på bolagets hemsida. Av bolagsordningen framgår det att fullmäktige har rätt att få ett ärende hänskjutet till prövning på stämman, om denne hos styrelsen skriftligen framställer yrkande därom i så god tid att ärendet kan tas med i kallelsen till stämman. Någon exakt tid för detta finns inte angiven i bolagsordningen.

För deltagande på bolagsstämman krävs att fullmäktige närvarar fysiskt. Bestämmelserna i Koden om deltagande på distans tillämpas inte av bolaget. Med hänsyn till det begränsade antalet fullmäktige är

bedömningen att det lämpligaste sättet att genomföra bolagsstämma på är genom fysisk närvaro av samtliga fullmäktige. Kodens övriga bestämmelser om bolagsstämma, bland annat om styrelsens, ledningens och revisorernas närvaro samt om bolagsstämmans genomförande, tillämpas av bolaget. Protokoll från bolagsstämma publiceras på bolagets hemsida. Strax före bolagsstämman får de fullmäktigeledamöter som så önskar, en fördjupad information om årsredovisningen.

Valberedning

Bolaget har en av bolagsstämman utsedd valberedning med huvudsaklig uppgift att utarbeta förslag till val av styrelse och revisorer samt ersättning till dessa. Valberedningens ledamöter väljs för en mandattid om fyra år.

Valberedningens uppgifter och arbetsformer framgår av Instruktion för valberedningen, denna fastställs av ordinarie bolagsstämma och finns publicerad på bolagets hemsida. Valberedningen presenterar sina förslag för fullmäktige i kallelsen till ordinarie bolagsstämma. Vid bolagsstämman ska valberedningen presentera och motivera sina förslag och lämna en redogörelse för hur dess arbete bedrivits. Kodens regler om att valberedningens förslag ska presenteras på bolagets hemsida tillämpas inte. Eftersom det endast är fullmäktige som kallas till bolagsstämman saknas det skäl att gå ut med allmän information.

Valberedningen består av följande ledamöter:

- Stig Löfgren, född 1951, civilekonom, invald 2008, mandattid utgår 2020
- Anders Andersson, född 1959, auktoriserad redovisningskonsult, invald 2011, mandattid utgår 2018
- Lena Larsson, född 1957, civilekonom, invald 2015, mandattid utgår 2019
- Margareta Friberg, född 1960, undersköterska, invald 2008, mandattid utgår 2018
- Ulf W Eriksson, född 1952, jurist, invald 2017, mandattid utgår 2021

Revisor

Enligt bolagsordningen ska Länsförsäkringar Värmland ha en ordinarie revisor och en revisorssuppleant. Revisorerna utses för en

mandattid om ett år. Vid ordinarie bolagsstämma 2017 utsågs:

- Eva Fällén, född 1960, PwC PricewaterhouseCoopers AB, Stockholm, ordinarie revisor
- Morgan Sandström, född 1976, PwC PricewaterhouseCoopers AB, Stockholm, revisorssuppleant

Styrelsen i sin helhet träffar revisorn normalt en gång per år.

Styrelse

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning. I detta ansvar ingår bland annat att fastställa organisation, mål och strategier samt riktlinjer för kontroll och styrning. Styrelsen ska enligt bolagsordningen bestå av lägst sju och högst nio ledamöter.

Styrelsen består av sex ordinarie stämموvalda ledamöter. Därutöver finns två ordinarie arbetstagarledamöter med två suppleanter. Vd ingår i styrelsen. Mandattiden för de bolagsstämموvalda ledamöterna uppgår till tre år.

Skälen till avvikelse från Kodens bestämmelse om mandattid om högst ett år är bedömningen att intresset av att styrelsens ledamöter genom ettårig mandattid ställer sina platser till förfogande varje år, inte på samma sätt gör sig gällande i bolag vars bolagsstämma utgörs av ett begränsat antal ledamöter som vid en bolagsstämma i ett aktiemarknadsbolag med många deltagare. Intresset av kontinuitet i styrelsearbetet och att ge nyvald ledamot rimlig tid att komma in i styrelsearbetet väger därmed tyngre. Bolagets styrelse består av följande ledamöter: Se årsredovisningen sidan 52-53.

Styrelsen har fastställt en arbetsordning för sitt arbete. Översyn av arbetsordningen har genomförts för anpassning till Kodens bestämmelser. Arbetsordningen finns publicerad på bolagets hemsida.

Ordföranden

Enligt arbetsordningen ska ordföranden leda styrelsens arbete och tillse att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ska därvid bland annat tillse att styrelsen sammanträder vid behov, att styrelsen ges tillfälle att delta i sammanträden och erhåller tillfredsställande informations- och beslutsunderlag samt tillämpar ett ändamålsenligt

arbetssätt. Ordföranden ska genom löpande kontakt med vd även mellan styrelsemötena hålla sig informerad om väsentliga händelser och bolagets utveckling samt stödja vd i dennes arbete.

Internrevision

Styrelsen har utsett en från den operativa verksamheten oberoende granskningsfunktion, Internrevision, med huvudsaklig uppgift att stödja styrelsen med uppföljning av att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med av styrelsen utfärdade riktlinjer och fattade beslut samt att verksamheten bedrivs mot av styrelsen uppsatta mål.

Internrevision ska även granska och utvärdera bolagets organisation, rutiner, styrning och kontroll av verksamheten. Styrelsen har fastställt en särskild instruktion för internrevision. Länsförsäkringar ABs internrevision har sedan 2007 haft styrelsens uppdrag att vara bolagets internrevision.

Arbetsfördelning inom styrelsen

Styrelsen har inom sig utsett arbetsutskott, finansutskott, ersättningsutskott, bankutskott och styrelse för Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB och HB, (i fastighetsbolagens styrelse ingår vd, en ledamot ur företagsledningen samt fastighetsansvarig) samt Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB.

Något revisionsutskott har inte utsetts. Styrelsen har funnit det mest ändamålsenligt att fullgöra de aktuella uppgifterna i styrelsen som helhet.

I **arbetsutskottet** beslutas ärenden som är av mycket brådskande natur och ärenden som hänskjutits till arbetsutskottet av styrelsen.

Arbetsutskottet sammansättning:

- Patrik Sandin, ordförande
- Eva Julin Dombrowe
- Ulrika Obstfelder Petersson
- Sara Johnson, arbetstagarledamot

Ersättningsutskottet har till uppgift att ansvara för att bereda väsentliga ersättningsbeslut samt beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av ersättningspolicyn. Ersättningspolicyn finns tillgänglig på bolagets hemsida.

Utgångspunkten för ersättningsmodellen är att den ska bidra till att skapa goda förutsättningar för Länsförsäkringar Värmland att på ett tillfredsställande sätt utföra sitt uppdrag från ägarna.

Ersättningsmodellen ska stimulera till goda prestationer och bidra till att göra Bolaget till en attraktiv arbetsgivare som kan konkurrera om rätt kompetens på markna-

den. Ersättningsmodellen ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande eller motverka bolagets långsiktiga intressen.

Anställda inom bolaget ska ha marknads-mässiga anställningsvillkor. Ersättningarna ska därigenom vara i nivå med branschen på den geografiska marknad där bolaget är verksamt. Utformning och nivå på ersättningar ska harmoniera med bolagets värderingar, det vill säga vara rimliga, präglade av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur samt präglas av öppenhet och transparens.

Bolagets styrelse ska besluta om ersättning och övriga anställningsvillkor för vd och övriga anställda som ingår i företagsledningen. Beslut om ersättning till övriga anställda som rapporterar direkt till vd kan av styrelsen delegeras till vd. Om delegering sker till vd ska denna hålla styrelsen informerad om innehållet i sådana beslut.

Ersättningsutskottets sammansättning:

- Patrik Sandin, ordförande
- Eva Julin Dombrowe
- Jakob Larsson

I **finansutskottet** beslutas om kapitalplaceringar i enlighet med av styrelsen beslutad kapitalplaceringspolicy.

Finansutskottets sammansättning:

- Patrik Sandin, ordförande
- Eva Julin Dombrowe
- Jakob Larsson
- Ulrika Obstfelder Petersson

Bankutskottets uppgift är att särskilt följa bankens utveckling och ge stöd och råd i bankverksamheten. Större kreditbeslut fattas av bankutskottet.

Bankutskottets sammansättning:

- Patrik Sandin, ordförande
- Eva Julin Dombrowe
- Ulrika Obstfelder Petersson
- Anders Folkesson
- Leif Nilsson
- Mats-Ove Mattsson
- Sven Norell

Fastighetsbolagen är helägda dotterbolag till Länsförsäkringar Värmland.

Länsförsäkringar Värmland Fastigheter ABs och HBs styrelse:

- Ulrika Obstfelder Petersson
- Louise Bårdén Munt
- Björn Lundgren

Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar Värmland. Bolaget har som ändamål att förvalta aktier i Humlegården Fastigheter AB.

Styrelsens sammansättning i Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB:

- Ulrika Obstfelder Petersson
- Louise Bårdén Munt
- Yvonne Nydahl

Möten och närvaro

Tabellen visar antalet möten inom respektive organ som hållits under perioden från ordinarie bolagsstämma 2017 till och med den 9 mars 2018, liksom de enskilda ledamöternas närvaro.

Styrelsen i Länsförsäkringar Värmland har genomfört åtta sammanträden under perioden.

- Patrik Sandin har deltagit åtta av åtta sammanträden.
- Eva Julin Dombrowe har deltagit åtta av åtta sammanträden.
- Ulrika Obstfelder Petersson har deltagit åtta av åtta sammanträden.
- Anders Folkesson har deltagit åtta av åtta sammanträden.
- Caisa Andersson har deltagit åtta av åtta sammanträden.
- Christina Lundqvist Viklund har deltagit sju av åtta sammanträden.
- Jakob Larsson har deltagit åtta av åtta sammanträden.
- Jan Ingman har deltagit åtta av åtta sammanträden.
- Sara Johnson har deltagit tre av åtta sammanträden.
- Malin Kildén har deltagit fem av åtta sammanträden.

Närvaro Arbetsutskottet

Arbetsutskottet har inte genomfört något sammanträde under perioden.

Närvaro Finansutskottet

Finansutskottet har genomfört fyra sammanträden under perioden.

- Patrik Sandin har deltagit fyra av fyra sammanträden.
- Eva Julin Dombrowe har deltagit fyra av fyra sammanträden.
- Jakob Larsson har deltagit tre av fyra sammanträden.
- Ulrika Obstfelder Petersson har deltagit fyra av fyra sammanträden.

Närvaro Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet har genomfört tre sammanträden under perioden.

- Patrik Sandin har deltagit tre av tre sammanträden.
- Eva Julin Dombrowe har deltagit tre av tre sammanträden.
- Jakob Larsson har deltagit tre av tre sammanträden.

Närvaro Bankutskottet

Bankutskottet har genomfört fyra sammanträden under perioden.

- Patrik Sandin har deltagit fyra av fyra sammanträden.
- Eva Julin Dombrowe har deltagit i tre av fyra sammanträden.
- Ulrika Obstfelder Petersson har deltagit fyra av fyra sammanträden.
- Anders Folkesson har deltagit fyra av fyra sammanträden.
- Leif Nilsson har deltagit tre av fyra sammanträden.
- Mats-Ove Mattsson har deltagit fyra av fyra sammanträden.
- Sven Norell har deltagit fyra av fyra sammanträden.

Närvaro Länsförsäkringar Värmland Fastigheter ABs och HBs styrelse

Styrelsen för Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB och HB har genomfört tre sammanträden under perioden från ordinarie bolagsstämma 2017 till bolagsstämma 2018.

Styrelsen konstituerades två gånger under 2017 varför nedan närvarosammanställning inte fullt korrelerar med aktuell styrelse.

- Patrik Sandin har deltagit ett av tre sammanträden.
- Eva Julin Dombrowe har deltagit ett av tre sammanträden.
- Ulrika Obstfelder Petersson har deltagit tre av tre sammanträden.
- Louise Bårdén Münt har deltagit två av tre sammanträden.
- Björn Lundgren har deltagit två av tre sammanträden.
- Anders Folkesson har deltagit ett av tre sammanträden.
- Caisa Andersson har deltagit ett av tre sammanträden.
- Christina Lundqvist Viklund har deltagit ett av tre sammanträden.
- Jakob Larsson har deltagit ett av tre sammanträden.
- Jan Ingman har deltagit ett av tre sammanträden.

- Sara Johnson har deltagit ett av tre sammanträden.

Närvaro Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB

Styrelsen för Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning har enbart genomfört Bolagsstämma och ett konstituerande möte under 2017. Bolaget har som ändamål att förvalta aktier i Humlegården AB.

Verkställande direktören

Ulrika Obstfelder Petersson är vd i Länsförsäkringar Värmland och Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB och HB samt i Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB. Hon är även styrelseledamot i dessa bolag.

I övrigt se sid 52 i årsredovisningen.

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen 2017

Denna rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen 2017 har upprättats i enlighet med Kodens och i enlighet med vägledning till Kodens som tagits fram av arbetsgrupper från Svenskt Näringsliv och FAR. Rapporten är inte en del av den formella årsredovisningen och rapporten är inte granskad av bolagets revisorer.

Processen för intern kontroll och riskhantering baseras på kontrollmiljön och omfattar fyra huvudaktiviteter: riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning.

Kontrollmiljö

Basen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgörs av kontrollmiljön med den organisation, beslutsordning samt fördelning av befogenheter och ansvar mellan de olika organ styrelsen och verkställande direktören inrättat för bolaget. Denna ordning dokumenteras och kommuniceras i styrdokument i form av interna policyer, riktlinjer och instruktioner. Exempel på sådana styrdokument är rapportinstruktion och attestinstruktion.

Vidare har styrelsen bland annat för beredning av den finansiella rapporteringen inrättat en funktion för internrevision i syfte att stödja styrelsen i uppföljningen av att verksamheten bedrivs i enlighet med styrelsens beslut. Denna funktions tjänster upphandlas externt.

Riskbedömning

Riskbedömning omfattar att identifiera och kartlägga väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Dessa risker kartläggs

och identifieras på bolagsnivå och avdelningsnivå. Bolaget har sedan våren 2012 inrättat en särskild tjänst som Riskcontroller. Riskrapport lämnas till styrelsen och vd per varje kvartal.

Kontrollaktiviteter

Riskerna i den finansiella rapporteringen begränsas genom noggrant förberedda bokslut, standardiserade arbetsrutiner med inbyggda kontrollfunktioner samt utvärdering av arbetet med kontinuerliga förbättringar. Den finansiella informationen analyseras och granskas på olika nivåer i organisationen innan den blir offentligt publicerad.

Ett kontinuerligt arbete pågår med att eliminera och reducera identifierade väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Arbetet inkluderar utveckling och förbättring av kontrollaktiviteter samt insatser för att medarbetarna ska ha rätt kompetens.

Information och kommunikation

De interna styrdokumenterna är föremål för översyn och beslut minst en gång per år. Styrdokumenterna publiceras på bolagets interna hemsida. Varje chef ska se till att bestämmelserna kommuniceras till underställd personal.

Uppföljning

En oberoende granskningsfunktion, Internrevision, har inrättats i syfte stödja styrelsen i uppföljningen av att verksamheten bedrivs i enlighet med styrelsens beslut. Internrevision ska genom granskning och rapporter utvärdera om verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt, om rapporteringen till styrelsen ger en korrekt bild av verksamheten och om verksamheten bedrivs enligt gällande interna och externa regelverk.

Internrevisionen upphandlas externt och den rapporterar till bolagets styrelse. Vidare ska varje chef se till att styrdokument efterlevs inom sitt ansvarsområde.

Compliance/Regelefterlevnad

Funktionen Compliance har till uppgift att fortlöpande identifiera, bedöma, övervaka och rapportera compliancerisker, det vill säga risk för sanktioner enligt lag eller föreskrift och risk för finansiell förlust.

Rapportering sker till vd och styrelsen. Bolaget har sedan hösten 2016 lagt ut Compliancefunktionen till Länsförsäkringar AB.

Fullmäktige

Bolagets fullmäktige väljs i öppna val, där alla försäkringstagare har rätt att rösta.

Under hösten 2017 hölls val i kretsarna Filipstad/Storfors/Kristinehamn och Hagfors/Munkfors/Torsby.

Genom fullmäktigeledamöterna är försäkringstagarna, som är det ömsesidiga försäkringsbolagets ägare, representerade vid bolagets stämma. Här nedan återfinns fullmäktigeledamöterna för respektive krets.

Distrikt

Arvika - Eda

Bengt Persson	Arvika
Christian Albinsson	Arvika
Jan Rööse	Arvika
Kjell Sjöberg	Åmotfors
Margareta Engström-Friberg	Gräsmark
Solveig Nilsson	Arvika
Sören Palm	Arvika

Filipstad - Storfors - Kristinehamn

Anders Andersson	Kristinehamn
Ingrid Lind	Kristinehamn
Leif Larsson	Storfors
Rolf Christoffersson	Filipstad
Sten-Olof Olsson	Kristinehamn
Thomas Dickson	Lesjöfors
Torbjörn Jensen	Kristinehamn

Hagfors - Munkfors - Torsby

Bert Andersson	Munkfors
Britt-Marie Nordqvist	Ekshärad
Lisbeth Svensson	Ekshärad
Lars Åslund	Torsby
Stig Löfgren	Hagfors
Vidar Åsemark	Ekshärad
Åke Lindh	Torsby

Säffle - Grums - Årjäng

Jörgen Andersson	Säffle
Kjell Grimberg	Segmon
Lars Lundgren	Åmål
Lars-Erik Langs	Säffle
Nils-Erik Nilsson	Värmlands Nysäter
Sven-Erik Carlsson	Värmlands Nysäter
Sven Jansson	Värmlands Nysäter

Sunne

Bengt Söderberg	Östra Ämtervik
Birgitta Broman	Sunne
Börje Persson	Gräsmark
Henry Sjölund	Västra Ämtervik

Distrikt

Karlstad - Hammarö - Kil - Forshaga

Anders Kortfält	Karlstad
Bertil Nilsson	Karlstad
Birgitta Mattsson	Molkom
Birgitta Olsson	Karlstad
Britt Palmius	Karlstad
Christina op de Weegh Lundström	Karlstad
Christer Cassåsen	Karlstad
Emma Rienas Sandin	Karlstad
Fred-Inge Johansson	Molkom
Gunnar Ordell	Karlstad
Gunvor Härdne	Deje
Hans Olsson	Kil
Ingvar Börjesson	Karlstad
Kenneth Johansson	Deje
Lage Tedenby	Karlstad
Lena Larsson	Karlstad
Lena Wrinell	Karlstad
Martin Sandin	Karlstad
Ola Jonsson	Hammarö
Roland Olsson	Kil
Rolf Helander	Karlstad
Stefan Bergström	Karlstad
Steve Olsson	Forshaga
Stig Nickolausson	Karlstad
Sven-Åke Loberg	Karlstad
Torbjörn Nilsson	Karlstad
Tore Olsson	Kil
Ulf Nordentjell	Karlstad

Styrelse



1 Patrik Sandin

Född: 1948 **Invalid:** 1992

Titel/styrelsefunktion: Egenföretagare och vd/styrelsens ordförande

Utbildning: Realexamen, Ottumwa High School Iowa

Övriga styrelseuppdrag: Färjestads travsällskap, ordförande Värmlands Idrottshistoriska Sällskap, Agria

Tidigare erfarenhet: Ordförande Forshaga Handbollsklubb, styrelseledamot Föreningen Svensk Dentalhandel, ordförande Svenska Travsportens Centralförbund, ordförande UET – Europeiska Travunionen, Hästnäringens nationella stiftelse, vice ordförande AB Trav och Galopp, styrelseledamot Nordiska Trvmuseet

Mandattid: Utgår vid bolagsstämma 2019



2 Eva Julin Dombrowe

Född: 1958 **Invalid:** 2014

Titel/styrelsefunktion: Egenföretagare inom processutveckling/styrelsens vice ordförande

Utbildning: Kemiingenjör

Övriga styrelseuppdrag: Ordförande i FP Lib. Kristinehamn, Näringslivssamverkan i Kristinehamn, kommunstyrelsen Kristinehamn, ordförande Wermlands Bryggerhus AB, vice ordförande Kristinehamns Energi AB

Tidigare erfarenhet: Ordförande i Brogruppen Kristinehamn, director operations & HSE WFA Europé, platschef och produktionschef Casco Adhesives AB Kristinehamn, styrelseledamot Casco Adhesives AB, Handelskammaren i Värmland, Inova, Nyföretagarcentrum Kristinehamn, St Lukas stiftelsen

Mandattid: Utgår vid bolagsstämma 2020



3 Ulrika Obstfelder Petersson

Född: 1963 **Invalid:** 2017

Titel/Styrelsefunktion: Vd Länsförsäkringar Värmland/ledamot

Utbildning: Informationslinjen Högsolan Karlstad/Karlstads universitet samt enstaka kurser statskunskap, marknadsföring, företagsekonomi, sociologi

Övriga styrelseuppdrag: Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB, Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB, Eko Väst Invest AB

Tidigare erfarenhet: Vd och koncernchef Värmlands Folkblad AB, vice vd Handelskammaren Värmland, studiochef Pictura AB, byrådirektör Värnpliktsverket, ordförande Handelskammaren Värmland, styrelseledamot i Danske bank lokalstyrelse, Clarahälsan AB, Värmlands Trafikcenter AB, Tidningsutgivarna, TT AB, Brandskyddsföreningen Värmland



4 Caisa Andersson

Född: 1976 **Invalid:** 2017

Titel/Styrelsefunktion: Vd Nordmarks Härads Försäkringsbolag/Ledamot

Utbildning: Civilekonom

Övriga styrelseuppdrag: Nordmarks Härads Försäkringsbolag, Stens Åkeri Aktiebolag, Källtegens Grus Aktiebolag

Tidigare erfarenhet: Förvaltningsekonom, Årjängs kommun

Mandattid: Utgår vid bolagsstämma 2018



5 Anders Folkesson

Född: 1951 **Invalid:** 2003

Titel/styrelsefunktion: Lantbrukare/ledamot

Övriga styrelseuppdrag: –

Tidigare erfarenhet: Vice ordförande Miljö- och Bygglövsnämnden i Sunne kommun, ledamot Slakteriföretaget Farmek, ledamot LRF länsförbund, ordförande Swedish Meats Förvaltningsråd och centrala valberedningen, ledamot distriktsstyrelsen Lantmännen Värmland

Mandattid: Utgår vid bolagsstämma 2018

6 Christina Lundqvist Viklund

Född: 1970 **Invald:** 2005

Titel/styrelsefunktion: Sportchef & tävlingsledare Svenska Rallyt AB/ledamot

Utbildning: Fil. kand. media- och kommunikationsvetenskap

Övriga styrelseuppdrag: Domar- och observatörsuppdrag gm FIA Internationella Bilsportförbundet, FIA organisers' Working Group, Värmlands idrottsförbund, Visit Värmland, FIA WRC Commission

Tidigare erfarenhet: Revenue & Project Manager Karlstad CCC, näringslivsutvecklare och företagslots Karlstads kommun, tävlingschef och vd Svenska Rallyt AB, sport- och marknadschef Svenska Rallyt AB

Mandatid: Utgår vid bolagsstämma 2020



7 Jakob Larsson

Född: 1961 **Invald:** 2016

Titel/styrelsefunktion: Styrelseledamot

Utbildning: Civilekonom

Övriga styrelseuppdrag: Coach & Capital, Bergslagens Arbetsmiljö

Tidigare erfarenhet: Vd och delägare i Permec Group, CFO Provobiskoncernen

Mandatid: Utgår vid bolagsstämma 2019



8 Jan Ingman

Född: 1961 **Invald:** 2010

Titel/styrelsefunktion: Skadereglerare/personalrepresentant

Utbildning: Gymnasial utbildning, IFU diplom motor, sakskaudeutbildning, interna utbildningar, facklig utbildning

Övriga styrelseuppdrag: Värmlands Ishockeyförbund, suppleant Sakstyrelsen LFAB



9 Sara Johnson

Född: 1983 **Invald:** 2014 suppleant, 2015 ordinarie ledamot

Titel/styrelsefunktion: Bank- och försäkringsrådgivare/personalrepresentant

Utbildning: Personal- och arbetslivsprogrammet Karlstads universitet samt kurser i internationell ekonomi och marknadsföring i Milano. Diplomerad säljare privat sak, intern bankutbildning och fackliga kurser, Swedsec bolånelicens

Övriga styrelseuppdrag: -



Företagsledning



1 Louise Bårdén Münt

Född: 1966 **Anställd:** 2016

Titel: Ekonomichef

Utbildning: Civilekonom

Styrelseuppdrag: Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB, Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB

Tidigare erfarenhet: Revisionsdirektör Riksrevisionen, administrativ chef Sadev



2 Mats-Ove Mattsson

Född: 1966 **Anställd:** 2016

Titel: Bankchef

Utbildning: Handelshögskolan, London Business School

Styrelseuppdrag: -

Tidigare erfarenhet: Bankdirektör Handelsbanken, regionchef Nordea, Senior Advisor ARD Corporate Finance

3 Ulrika Obstfelder Petersson

Född: 1963 **Anställd:** 2017

Titel: Vd

Utbildning: Informationslinjen Högskolan Karlstad/Karlstads universitet samt enstaka kurser statskunskap, marknadsföring, företagsekonomi, sociologi

Styrelseuppdrag: Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB, Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB, Eko Väst Invest AB

Tidigare erfarenhet: Vd och koncernchef Värmlands Folkblad AB, vice vd Handelskammaren Värmland, studiochef Pictura AB, byrådirektör Värnpliktsverket, ordförande Handelskammaren Värmland, styrelseledamot i Danske bank lokalstyrelse, Clarahälsan AB, Värmlands Trafikcenter AB, Tidningsutgivarna, TT AB, Brandskyddsföreningen Värmland



4 Caroline Rosengren

Född: 1976 **Anställd:** 2003

Titel: HR-chef

Utbildning: Kandidatexamen huvudämne sociologi, enstaka kurser i statsvetenskap, handelsrättslig översikt kurs, en termins studier i Nya Zeeland

Styrelseuppdrag: -

Tidigare erfarenhet: Personalassistent och personalansvarig Länsförsäkringar Värmland



5 Sven Norell

Född: 1959 **Anställd:** 1999

Titel: Marknadschef Försäkring

Utbildning: Civilekonom

Styrelseuppdrag: -

Tidigare erfarenhet: Kontorschef Nordea, bankdirektör Nordea

6 Stefan Nordén

Född: 1956 **Anställd:** 1986

Titel: Skadeförvaltare

Utbildning: Civilekonom

Styrelseuppdrag: -

Tidigare erfarenhet: Revisor LR Revision, ekonomiansvarig Länsförsäkringar Värmland, administrativ chef Länsförsäkringar Värmland

7 Tommy Ernerudh

Född: 1967 **Anställd:** 2018

Titel: Kommunikationschef

Utbildning: College Park HS USA, samhällskunskap och religion Högskolan Karlstad

Styrelseuppdrag: -

Tidigare erfarenhet: Platschef Leksells Golv Karlstad, reporter Värmlands Folkblad och Aftonbladet, sportchef, nyhetschef, redaktionschef, ledningsgrupp och chefredaktör samt ansvarig utgivare Värmlands Folkblad

Nya medarbetare under 2017



1. Ulrika Obstfelder Petersson
2. Suha Berah
3. Frida Miléus
4. Klas Granström

5. Johan Persson
6. Henrik Adolffson Bergman
7. Stephanie Vagnetoft
8. Johanna Bergh

9. Sophia Myhr
10. Tommy Ernerudh
11. Desiree Wallgren
12. Maria Börestam Bjerknes

13. Charlotte Lund



ALLMÄNT Bruttoaffär

Försäkringsaffär utan avdrag för den del av affären som återförsäkras hos andra bolag.

Direkt försäkring

Försäkringsaffär som avser avtal direkt mellan försäkringsgivare (försäkringsbolag) och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är – till skillnad från vid mottagen återförsäkring – direkt ansvarig gentemot försäkringstagarna.

Återförsäkring

Om ett försäkringsbolag inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagare, återförsäkrar bolaget de tecknade försäkringarna – helt eller delvis – hos andra bolag. Man talar härvid om avgiven återförsäkring hos det förstnämnda och mottagen återförsäkring (indirekt försäkring) hos de sistnämnda bolagen.

Mottagen återförsäkring

Med mottagen återförsäkring förstås återförsäkringsaffär som mottages från andra försäkringsföretag. Mottagande bolag har i detta fall inget direkt ansvar gentemot försäkringstagarna.

Affär för egen räkning, f e r

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag självt står risken för och som alltså inte återförsäkras hos andra bolag. Affär för egen räkning är med andra ord bruttoaffär minskat med avgiven återförsäkring.

TERMER I RESULTATRÄKNINGEN OCH RESULTATANALYSEN

Premieinkomst

Under året influtna premier med förfallodag under det aktuella året samt förskottsbetalda premier med förfallodag under det aktuella året.

Premieintäkt

Avser, kort uttryckt, den premieinkomst som belöper på räkenskapsåret. Premierna inbetalas vid skilda förfallodagar under året och avser som regel en försäkringstid av ett år. Vid räkenskapsårets slut har bolaget således erhållit premier som till större eller mindre del avser närmast följande år. Denna del av premieinkomsten redovisas i bokslutet som en skuldpost, som kallas avsättning för ej intjänade premier. Motsvarande skuldpost vid räkenskapsårets början frigörs och är en intäkt för det aktuella året. Se även kvardröjande risker nedan. Premieintäkten för året består således av följande poster: avsättning för ej intjänade premier vid årets början plus premieinkomst under året minus avsättning för ej intjänade premier vid årets slut.

Försäkring ersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar plus avsättning för oreglerade skador vid årets slut minus avsättning för oreglerade skador vid årets början. En del av försäkringsersättningarna utgörs av reservavvecklingsresultat.

Driftskostnader i försäkringsrörelsen

Driftskostnader är en sammanfattande benämning på kostnaderna för anskaffning, försäljning och administration.

Avvecklingsresultat

För skador som inte är slutreglerade vid räkenskapsårets utgång reserveras medel, i bokslutet, i avsättning för oreglerade skador. Den bedömning av kommande utbetalningar som gjorts kan av olika skäl visa sig felaktig. Inflationstakten kan bli en annan än den som förutsattes när skadan värderades. Lagstiftning och/eller praxis beträffande personskador kan förändras. Vidare är det rent allmänt svårt att bedöma utbetalningarna för en komplicerad skada, vars slutreglering kan ligga flera år framåt i tiden. Om det beräknade ersättningsbeloppet för en skada visar sig vara övervärderat, uppstår en vinst när ersättningsbeloppet bedöms på nytt eller när skadan slutregleras. Om beloppet undervärderats blir det på motsvarande sätt en avvecklingsförlust.

Resultat av avgiven återförsäkring

Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring plus återförsäkrarens andel i försäkringsersättningar minus depoträntor minus premiekostnad för avgiven återförsäkring bildar ett saldo för avgiven återförsäkring.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Premier betalas i förskott medan drift och skadekostnader betalas i efterskott. De medel som inte har betalats ut placerar bolaget under tiden så det ger en

avkastning. Den beräknade räntan, kalkylräntan, på dessa placeringar förs från kapitalförvaltningen till försäkringsrörelsen.

TERMER I BALANSRÄKNINGEN Försäkringstekniska avsättningar

Sammanfattande benämning på gjorda avsättningar för ej intjänade premier och kvardröjande risker, oreglerade skador och återbäring.

Avsättning för ej intjänade premier

En skuldpost som i princip motsvarar den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänförs sig till nästkommande år.

Kvardröjande risker

Om avsättning för ej intjänade premier bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftskostnader för det gamla försäkringsbeståndet fram till nästa förfallodag, ska denna ökas med avsättning för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador

De skador som inträffar under räkenskapsåret hinna av olika skäl (tidskrävande utredningar med mera) inte alltid slutregleras före årets utgång. I bokslutet måste därför en avsättning göras för beräknade, ännu inte utbetalda försäkringsersättningar. Det är denna skuldpost som kallas avsättning för oreglerade skador.

Avsättning för återbäring

Reserv för återbäring som tilldelats men vid bokslutstillfället ännu inte förfallit till betalning.

Obeskattade reserver Säkerhetsreserv

Kollektiv säkerhetsbetingad förstärkning till de försäkringstekniska avsättningarna i skadeförsäkring.

Periodiseringsfond

Svensk skattelagstiftning medger under vissa förutsättningar avsättning till periodiseringsfond. Avsättning får ske med högst 25 procent av den skattepliktiga inkomsten. En avsättning ska återföras till beskattning senast sju år efter avsättningen. Genom avsättning till periodiseringsfond kan en skattemässig resultatutjämnning ske mellan olika år.

Uppskjuten skatt

Skatteskuld på orealiserade vinster samt på skillnaden mellan bokfört och skattemässigt värde på fastigheter.

Fond för orealiserade vinster

Skillnaden mellan placerings- tillgångars verkliga värde och anskaffningsvärde efter avdrag för uppskjuten skatt.

ÖVRIGA TERMER OCH NYCKELTAL Konsolideringskapital

Sammanfattande benämning på summan av beskattat eget kapital, obeskattade reserver och uppskjuten skatt.

Konsolideringsgrad

Förhållandet mellan konsolideringskapital och premieinkomst för egen räkning. Uttrycks i procent och används inom skadeförsäkring.

Skadeprocent

Försäkringsersättningarna dividerade med premieintäkten.

Driftskostnadsprocent

Driftskostnaderna dividerade med premieintäkten.

Totalkostnadsprocent

Summan av försäkringsersättningar och driftskostnader dividerad med premieintäkten.

Direktavkastningsprocent

Nettot av ränteintäkter, räntekostnader, utdelning på aktier och andelar och överskott/underskott på egna fastigheter i procent av tillgångarnas utgående marknadsvärden inklusive upplupen ränta plus månadsvis viktning av försäkringsrörelsens under året uppkomna kassaflödesnetto.

Totalavkastningsprocent

Summan av direktavkastning, realiserade vinster och förluster samt orealiserade värdeförändringar under året sätts i relation till under året genomsnittligt förvaltad kapital, det vill säga ingående marknadsvärde plus månadsvis viktning av försäkringsrörelsens under året uppkomna kassaflödesnetto.

Kapitalbas

Kapitalbasen är enkelt uttryckt det tillgängliga kapitalet. Ett företags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital, men dessutom får man inom vissa gränser räkna in också förlagslån som tagits upp. Förlagslån är lån där långivarens fordran i händelse av företagets

konkurs inte kommer att bli betald förrän alla vanliga skulder är till fullo betalda. Förlagslån ger alltså en extra buffert för övriga fordringsägare.

Solvensmarginal

Erforderlig solvensmarginal är ett mått på hur stort kapital ett företag behöver. Beräkningen av den görs dels utifrån bolagets premieinkomster, dels utifrån dess skadeersättningar.

Den erforderliga solvensmarginalen är det högsta av de två beräknade värdena. Det krävs att kapitalbasen ska vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen, men också minst så stor som det så kallade garantibeloppet (ett fast belopp som inte beror av bolagets affärsvolym, däremot av vilken typ av affär bolaget sysslar med).

Diskontering

Trafik- och olycksfallsförsäkring är en affär med lång avvecklingstid. Det innebär att det kan ta flera år innan en skada är slutbetald. Under tiden förräntas den avsättning som avsatts som reserv

för skadan. Det innebär att ett lägre belopp än det nominella kan avsättas som reserv, det vill säga avsättning för oreglerade skador.

Solvenskapalkravet (SCR)

SCR ska beräknas utifrån alla kvantifierbara risker i verksamheten och ska med 99,5 procent sannolikhet garantera att bolaget inte blir insolvent under en ettårsperiod. Kapitalkravet ska beräknas utifrån följande risker:

- Skadeförsäkringsrisk (premie- och reservrisk, katastrofrisk)
- Livförsäkringsrisk
- Marknadsrisk (aktie-, ränte-, fastighets-, kreditspread-, valuta- och koncentrationsrisk)
- Motpartsrisk (återförsäkrare, motparter i finansiella derivat)
- Operativ risk

Minimikapitalkravet (MCR)

MCR beräknas till en summa som med 85 procent sannolikhet ska täcka det värsta tänkbara scenariot, till exempel en börskrasch. MCR ska ligga inom ett intervall mellan 25 och 45 procent av SCR.



Karlstad Köpmannagatan 2A, Box 367, 651 09 Karlstad, 054-775 15 00 | Drottninggatan 10, Box 367, 651 09 Karlstad, 054-775 15 00 | **Arvika** Västra Torggatan 3, 671 31 Arvika, 0570-74 17 00 | **Sunne** Kvarngatan 23, 686 30 Sunne, 0565-74 18 00 | **E-post** info@LFvarmland.se